

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Споразум о социјалној сигурности са Канадом један је од најзначајнијих који је Србија потписала у последњих неколико година

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

ПОТПИСАН СПОРАЗУМ СА КАНАДОМ

Срећни првомајски и ускршњи празници

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Ускршњи обичаји код нас и у свету

Боја Ускрса је црвена јер симболизује невино проливену Исусову крв. Обичаји везани за ускршње празнике разликују се од земље до земље, негде су строго верски, али има и оних који са вером немају много везе. Потрошачко друштво довело је до тога да и обичај фарбања јаја полако замире под изговором да деца више воле чоколадна јаја. Зато се

поноћ када се огласе црквена звона љубе се и честитају и тада за њих празник ускрснућа може да почне.

У Русији на дан Ускрса људи са корпама хране одлазе на гробове преминулих рођака где проводе већи део дана једући то што су понели и тако одајући пошту умрлима.

У земљама Јужне Америке, у многим градовима ускршњи

такође назива Велики. У неким деловима Србије обичај је да се чуваркућа до ускршњег јутра чува у чинији са водом, а онда се том водом умију укућани, нарочито деца, да би били здрави и румени. Обичај је, такође, да се на ускршње јутро деца „помилују“ црвеним јајетом по челу да би била здрава, а овај чин истовремено симболизује крштење.

Христос васкрсе!

у многим земљама последњих година кувана јаја замењују јајима од чоколаде.

У Аустрији је веома важан празник Зелени четвртак, пред Ускрс, када је обичај да сви једу зелено поврће и овај дан симболишу јаја офарбана у зелену боју.

У Мексику, у четвртак пред Ускрс верници иду у седам цркава и у свакој се моле за опрост грехова. На Велики петак симболично обележавају страдање Христово, а суботом организују паљење Јуде, лутке направљене од картона.

Католици у многим земљама Ускрс дочекују у црквама, у

дан се претвори у карневал са музиком и конфетама. У САД деца тог дана траже јаја сакривена у двориштима, чак и Бела кућа на Ускрс отвара своје двориште за децу како би нашла ускршња јаја.

Због невино проливане Исусове крви и у Србији је обичај да се прво јаје фарба црвеном бојом. Ово јаје се назива „чуваркућа“, чува се целе године и, како му само име каже, чува кућу и укућане. Чуваркући се приписују магијске моћи, оно тера зле силе и демоне. Јаја се код нас фарбају углавном на Велики петак, мада се у неким крајевима фарбају четвртком, који се

Правило је да се они који су постили на дан Ускрса омрсе прво јајетом. Три дана, колико Ускрс траје, рођаци, пријатељи и комшије дарују се офарбаним јајима, у посету се не иде без њих, нити ће се десити да вам тих дана неко дође у госте а да вам није донео ускршња јаја.

Обичаји се, очито, разликују од земље до земље, свака има нешто своје, али најважније је да је Ускрс свуда један од празника који окупља породицу и то је традиција која не треба да се прекине која год земља света да је у питању.

Припремила
Б. Анастасијевић

ДР ЈОВАН КРКОБАБИЋ, ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ СРБИЈЕ И МИНИСТАР РАДА,
ЗАПОШЉАВАЊА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

Споразум са Канадом један од најзначајнијих

Грађанима српског порекла који живе и раде у Канади биће омогућена потпунија заштита у области пензијског осигурања и могућност сабирања стажа навршеног у обе државе

Др Јован Кркобабић и амбасадор Канаде Роман Вашчук потписују споразум о социјалном осигурању

Пре неколико дана с амбасадором Канаде у Србији, господином Романом Вашчуком, потписали сте Споразум о социјалној сигурности, као и Административни споразум за његово спровођење. Шта ће овај важан споразум значити за велики број грађана нашег порекла који живе и раде у Канади?

– Споразум о социјалној сигурности са Канадом је један од најзначајнијих споразума који је Србија потписала у последњих неколико година. Њиме се непосредно уређује остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања за више од 100.000 грађана српског порекла који, према расположивим подацима, живе и раде у Канади. Споразум регулише права корисника ове две земље, као и она за случај повреде на раду и професионалне болести. Усаглашени споразум садржи и одредбе које ће омогућити осигураницима и корисницима права потпунију заштиту у области пензијског осигурања

и пружити могућност сабирања периода осигурања навршених у обе државе уговорнице, ради остваривања права на пензију и друга давања. То конкретно значи да ће некоме ко, рецимо, има остварених десет година радног стажа у Србији и исто толико у Канади, а по постојећим условима у обе државе сада не би могао да оствари право на пензију, овај споразум пружити ту шансу – да сабирањем тих година оствари право на пензију. Споразумом се отвара и простор за непосредну исплату, у месту његовог пребивалишта, стечених давања, пензије и других права, кориснику који је то право остварио. Ако су она, дакле, остварена у Канади, овим споразумом исплата ће моћи да се обави и у Србији.

Исплата једнократне помоћи коју добијају пензионери са најнижим примањима тече редовно предвиђеном динамиком и очекује се да последња рата буде исплаћена током лета. Да ли се и након тога ова категорија најугро-

женијих пензионера може надати наставку тих давања или неком другом виду помоћи?

– Од септембра прошле године до сада исплаћене су три рате од по 4.000 динара посебног социјалног давања за око 475.000 пензионера у Србији чије пензије не прелазе 15.000 динара, а на лето ће добити и четврту. Ова помоћ, такозвана тринаеста пензија, заправо је оригиналан вид активне социјалне политике који даје добре резултате и веома је добро прихваћен. Једнократна помоћ пензионерима у овом или у неком другом облику наставиће се у сваком случају и у наредном периоду, а исплату других давања за социјалне потребе, као што су матерински и дечји додатак, инвалидски додатак и друго, не може и не сме угрозити ништа јер су све те категорије покривене минимумом средстава које је за њих било могуће издвојити у буџету.

И редовна исплата пензија покривена је буџетом за ову годину. Молимо Вас да и за наше читаоце потврдите да

исплата ових припадљивости неће бити угрожена.

– У 2013. години пензије ће бити исплаћиване према утврђеним роковима, редовно. Прво овогодишње повећање пензија је ово од 1. априла, што значи да ће пензионери сада у мају примити своје пензије увећане за два одсто. Наредна повишица је у октобру, а биће обрачуната према расту потрошачких цена на мало и половини раста бруто друштвеног производа. У овом тренутку се још не зна колика ће бити инфлација али је буџетом новац за ту намену обезбеђен принципијелно, а ако буде било потребно, извршиће се и ребаланс биланса.

Према подацима из Вашег министарства, само новчану социјалну помоћ прима око 95.000 породица у Србији. Они за сада ту помоћ добијају редовно али се стално повећава број људи којима је она потребна. Да ли ће моћи да се одговори на све потребе социјално угрожених група?

– За те сврхе је ове године опредељено две милијарде ди-

нара више него прошле године, односно укупно 28,6 милијарди динара. За трансфере установама социјалне заштите, почев од потреба народних кухиња до унапређења социјалне заштите у локалним самоуправама, предвиђено је седам милијарди динара, што је 400 милиона динара више него прошле године, а ту су и друге позиције. Добро је што су та примања редовна, али је лоше што има толико грађана којима је неопходан овакав вид помоћи државе, јер тај број породица који сте навели када помножите са бројем чланова добијете више од 200.000 људи који зависе од социјалне помоћи. А и када се изврши неко мало повећање тих примања, то је још знатно мање од европског просека јер тиме задовољавамо само минималне потребе тих

грађана. Били бисмо срећни када бисмо могли да обезбедимо средства у знатно већем обиму, а још срећнији када би се коначно покренула привреда, људи почели да се запошљавају и када би што мање наших грађана зависило од социјалне помоћи.

Када се може очекивати закон о социјалном предузетништву који би требало да олакша радно ангажовање теже упошљивих група, а зна се да је само такзваних старијих радника, изнад 50 година живота, око 140.000 на евиденцији незапослених?

– У припреми је, а ускоро очекујем и усвајање закона о социјалном предузетништву. Његово усвајање омогућиће запошљавање више хиљада оних који из различитих разлога годинама чекају посао. Тај закон ће омо-

гућити запошљавање особа са посебним потребама, избеглица, интерно расељених лица, као и незапослених између 50 и 60 година, који су стари за посао, а млади за пензију. Верујем да ће и послодавци и политичке партије имати не само разумевање за овај пројект, него да ће га и здушно подржати зато што сви добро знају за десетине хиљада радника који су остали без посла и за које није довољно само рећи да су жртве транзиције, иако знам да многи сматрају да том констатацијом испуњавају сваку врсту обавезе према тим људима. Чињеница је да је већина њих живи пример катастрофалног модела приватизације у Србији која је десетковала број запослених. У том ин виво експерименту из фабрика и погона истерани су радници с највећим

радним искуством. Зато је данас на бироу више од 100.000 незапослених старијих од 55 година. У Књажевцу, Ивањици, Баточини... сваки пети незапослени је тих година. У Параћину чак 1.837 радника те доби тражи посао. У некада радничкој Раковици без радне књижице је 1.124 оних који су загазили у шесту деценију живота, на Чукарици више од 1.800, а у Земуну и Новом Београду још 4.000 радно способних. Санирање последица тог процеса захтева дуг и тежак третман, а бар део њихових проблема требало би да почне да се решава моделом социјалног предузетништва јер, судећи према искуствима земаља које га већ примењују, резултати су заиста добри.

**М. Јовановић
В. Анастасијевић**

СРПСКО-АУСТРИЈСКИ САВЕТОДАВНИ ДАНИ У ОБЛАСТИ ПИО

Први пут и у Новом Саду

Према унапред утврђеним терминима, у два града око 80 осигураника и корисника са стажом у обе државе добило информације и правну помоћ од саветодаваца из Аустрије

Међународни саветодавни дани за све оне који су били запослени или још раде у Аустрији одржани су у Београду и Новом Саду 23. и 25. априла. Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање и Завод за социјално осигурање били су домаћини аустријском Заводу за пензијско и инвалидско осигурање, а ова пракса, уведена 2010. године, показала се као јако добра. Стручњаци из српског Фонда и аустријског Завода давали су савете о остваривању права из осигурања према Споразуму о социјалном осигурању закљученом између наше земље и Аустрије, и конкретне информације и правне савете у вези са предметима осигураника који имају периоде осигурања навршене у две државе и корисника који су већ остварили неко право по том основу. Осигураници и корисници, њих осамдесетак из целе Србије, унапред су се пријавили за долазак на саве-

Српски и аустријски стручњаци учесници саветодавних дана

товање и према утврђеном распореду и сатници свој проблем су излагали саветодавцима из Аустрије, Кристијану Брајтенфелдеру и Волфангу Карасу, уз које су биле и српске колеге.

Након прошлогодишње успешне организације српско-немачких саветодавних дана у области ПИО, запослени у Ди-

рекцији Покрајинског фонда у Новом Саду први пут су, 23. априла ове године, били домаћини и аустријским стручњацима из ове области.

Према речима Милета Ђулибрка, начелника Одељења за ПИО по међународним уговорима у Дирекцији ПФ ПИО, одзив грађана је био изнад оче-

киваног. Тако је поред 30 заинтересованих, који су се раније пријавили за разговор са нашим и аустријским стручњацима, савет и информацију добило још пет странака које нису претходно заказале свој термин. Поред аустријских саветодаваца, у згради Дирекције Покрајинског фонда ПИО у Новом Саду грађа-

Саветодавци имали пуне руке посла у Новом Саду...

нима су одговарали на питања и самостални стручни сарадници за ПИО применом међународних споразума, Ивана Трнинић и Дејан Максимовић.

Први који је потражио правну помоћ саветника био је Лазар Милић, пензионер из Раткова у општини Оџаци. Он је дошао да се информише када стиче право на део пензије из Аустрије јер већ три године ужива нашу старосну пензију (има 40 година стажа у Србији и 63 године живота), а и тамо је остварио 15 месеци стажа. Био је пријатно изненађен када му је Кристијан Брајтенфелдер, након провере стажа у Аустрији преко компјутерски повезаног система, саопштио да одмах поднесе захтев за остваривање права на аустријски део пензије јер је већ са 62 и по године живота стекао право на тај део пензије, додуше уз проценат умањења пошто ће је користити пре 65. године, када ће имати право на пун износ. Тако је Лазар Милић одмах попунио тај захтев.

С друге стране било је и оних грађана који су у Фонд дошли само ради информација о могућностима остваривања неког права. Тако је Јованка Васић допутовала из Жабља уместо мужа који је тешко болестан да би сазнала каква права он има око лечења и остваривања права на пензију, јер је инвалид рада у Србији.

– Грађанима смо током ових интернационалних сусрета дали савете где се подносе захтеви, како се подносе, путем којих образаца, како се остварује право на пензију и који су услови за то према аустријским прописима, затим информације о изме-

нама прописа у једној или другој земљи или шта је потребно урадити ако подносилац захтева живи у Аустрији, а шта ако живи у Србији и где се могу обратити за одговарајућу информацију. Ми смо презадовољни како се све одвијало и функционисало,

Наши саветодавци кажу да су питања странака била стандардна – грађани су се интересовали о условима за остваривање пензије у Аустрији, о могућностима добијања накнада за незапосленост у Аустрији ако су незапослени овде, али се ипак

... и у Београду

а рекли бисмо да и колеге из Аустрије деле то мишљење. Најважније је да су све странке биле задовољне, што су и изјављивале након обављених разговора – кратко је рекапитулирао Миле Ђулибрк резултате саветовања у Новом Саду.

Ову оцену потврдила је и Милена Тодоровић, која испред Завода за социјално осигурање већ неколико година прати овакве сусрете.

– Све је одлично организовано. Било је довољно пријављених странака, које је прихватило стручно особље. Одлична је била и техничка подршка, а Новосађани су се показали као добри домаћини колегама из Аустрије – каже Милена Тодоровић.

највише питања односило на то када могу најраније да остваре аустријски део пензије.

И грађани који су савете и одговоре добили у Београду, у згради Службе 1 Филијале за град Београд, за наш лист су, по изласку од саветодаваца, наглашавали да су јако задовољни што имају могућност да овде, у својој земљи сазнају оно за шта би им писаним путем требало више месеци или евентуално одлазак у Аустрију, што је скупо, а нису сви у могућности да путују.

Радован Микић из Старе Пазове има две године стажа осигурања у Аустрији и оне му сада много значе јер му у збиру са стажом у Србији омогућавају одлазак у пензију.

– Предао сам 9. фебруара захтев да се од аустријског осигурања тражи потврда за овај стаж да бих могао да се пензионирем, али до сада није стигао одговор, односно не знам ни да ли је одавде послат захтев. Зато сам искористио ову прилику да лично дођем и питам њихове саветнике може ли да се убрза тај поступак, јер моја фирма нема посла и већ шест година примамо само део плате и то нередовно, па ми одлазак у пензију много значи у смислу редовних примања. Саветник из Аустрије ми је обећао да ће њихов одговор, односно потврда стажа у тој земљи стићи у Београд у што краћем року, тако да се надам да ћу коначно моћи да комплетирам документацију за одлазак у пензију – каже Радован Микић.

Јелица Марковић из Остружнице је у Аустрији радила пет година и осам месеци.

– За толико година радног стажа у Аустрији немам право на њихову пензију (и код њих је минимум 15 година стажа осигурања), али сам чула да у неким земљама враћају доприносе које сте за то време уплаћивали пошто већ не можете да остварите пензију. Дошла сам да питам да ли могу да од Аустрије тражим да ми врате доприносе које сам тамо уплаћивала, али, нажалост, добила сам одговор да они немају законских могућности за то. Очекивала сам да чујем одговор који би ме обрадовао, али сада шта је, ту је – прича за наш лист Јелица Марковић.

На саветовање у Београд дошли су Крушевљани, Крагујевчани, људи из Велике Планае и других места у Србији који имају стаж у Аустрији и сви су једнодушни у оцени да су оваква саветовања јако добра јер сазнају оно што их занима а не морају да путују у Аустрију.

Иначе, средином маја ће у Београду бити одржан састанак на коме ће се размотрити резултати досадашњих саветовања и договорити термини за следећу годину, а на јесен, 15. и 17. октобра, аустријско-српски дани саветовања биће одржани у Линцу и Бечу.

**Весна Анастасијевић
Мирслав Мектерковић**

СПОРНА ПИТАЊА ПРИЛИКОМ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА ПО СПОРАЗУМУ СА БиХ

Изјаве нису предвиђене конвенцијом

Потребни свеобухватни разговори са надлежним носиоцима осигурања из Босне и Херцеговине, у којима би се разјаснила ситуација и предузели конкретни кораци

Примена Споразума о социјалном осигурању Србије са Босном и Херцеговином траје већ десет година, а последњих неколико година носиоци осигурања из БиХ траже од осигураника који су тамо навршили стаж да доставе изјаву, односно доказе који се односе на то где су боравили за време ратних сукоба у БиХ, и да ли су били припадници неке од војних јединица у том периоду. У почетку то није било често и дешавало се само у појединим случајевима. Најпре су изјаве тражене само од мушкараца, а после и од жена. Људи од којих су изјаве тражене су углавном достављали, и оне су најчешће гласиле тако да они нису били припадници ниједне војне јединице, и да су Босну и Херцеговину напустили за време сукоба, или чак и пре сукоба. Међутим, посебно током прошле

године, примећено је да се број захтева за таквим изјавама драстично увећао.

– Такви захтеви су безмало у сваком предмету. Ситуација је постала специфична, а и поједини осигуранници су долазили и говорили да не желе да се изјашњавају по том питању, и није им било јасно због чега се уопште тако нешто од њих тражи с обзиром да нису подносили никакав захтев да им се на основу учешћа у рату утврђују посебан стаж или посебна права, већ само желе да добију пензију за период када су тамо радили. У

Филијали за град Београд смо одлучили да због тога реагујемо, па смо проверили све предмете у којима је у току поступак прерачуна по службеној дужности за оне кориснике који су већ остварили пензију у Србији али им је урачунат и стаж у Босни и Херцеговини. За ове кориснике

рања из БиХ због тога што није достављена изјава поступак обуставио, или је захтев одбијен – објашњава Мирослав Мирић, помоћник директора Филијале за град Београд РФ ПИО.

Мирић наглашава да овакво поступање није предвиђено ни Споразумом о социјалном осигу-

надлежни у Републици Српској а не у Федерацији, и обрнуто).

– Чини се да то и не стоји, јер је на основу прегледаних предмета утврђено да је носилац из Републике Српске такве изјаве тражио буквално у једноцифреном броју случајева, док је носилац из Федерације

у 59 предмета тражио изјаву, а у 13 предмета је поступак обустављен, односно захтев је одбијен. Нема сумње да слична ситуација постоји и у већем броју предмета за које тренутно немамо евиденцију јер је у њима поступак још раније окончан или није вођен по службеној дужности него по захтеву странке. Дакле, захтевање овакве изјаве није предвиђено Споразумом и то је разлог због кога смо морали да реагујемо. Такође, ни сами осигуранници нису мотивисани, а често из личних разлога и не желе да одговарају на такав

захтев. Поједини осигуранници су спомињали да би такве изјаве могле да буду искоришћене и у неким другим поступцима који нису у вези са пензијским и инвалидским осигурањем. С друге стране, они људи који су већ корисници пензија код нас, и поступак им је покренут по службеној дужности, сматрају да не треба даље да учествују у поступку јер пензију већ имају – објашњава Мирослав Мирић.

Последица тога и крајњи исход у тринаест предмета где је захтев одбијен јесте да Република Србија наставља да пла-

Мирослав Мирић

је у току поступак по службеној дужности да добију пензију за стаж из БиХ од њиховог носиоца осигурања. Уочили смо да су заиста у знатном броју случајева тражене такве изјаве. У случају достављања изјаве осигуранци су у највећем броју случајева изјавили да нису учествовали у ратним дешавањима у Босни и Херцеговини, и у неким предметима је тако окончан поступак, а у неким не. У једном великом броју предмета није никада достављена никаква изјава иако је тражена, а нашли смо чак и предмете где је носилац осигу-

рања Србије са БиХ, ни Административним споразумом. Предвиђено је да се надлежност утврђује према последњем осигурању, а обавеза РФ ПИО је да када покреће поступак, то чини према носиоцу, односно према филијали у Босни и Херцеговини где је осигураник навршио своје последње осигурање.

Незванично објашњење због чега се овакве изјаве траже јесте то да су оне потребне да би се утврдила надлежност (ако је осигураник радио у Федерацији, а учествовао у војним јединицама Републике Српске, онда су

ћа пензију и за стаж навршен у БиХ, а у случају остваривања права на породичну пензију после корисникове смрти и за породичну пензију. Тако стаж навршен у БиХ остаје трајно на терет Србије.

– Постоји један значајан број корисника пензије који имају кратак стаж у Србији, чак краћи од 12 месеци, и њима би потпуно престало право у Србији након окончања поступка по службеној дужности, а овако се сав тај стаж навршен у Босни и даље плаћа одавде. У случајевима где се поступак води по захтеву странке долази до тога да ако странка није доставила изјаву, остаје без права на пензију за стаж остварен у Босни јер јој је захтев одбијен. Дакле, тај стаж остаје буквално неискоришћен. Када смо прикупили податке и копирали доказе, обавестили смо Дирекцију Фонда ПИО која је веома брзо реаговала и дала налог свим филијалама у Србији да прегледају предмете по споразумима са БиХ. Тако су почеле припреме за разговор са колегама из Босне и Херцеговине, како би се разјаснила ситуација и предузели конкретни кораци. Припремљена су и нека друга спорна питања да би разговорили били свеобухватни јер у дужем временском периоду нису одржавани – каже помоћник директора београдске филијале Фонда ПИО.

Иако је Споразум у примени од 2004, један број ових поступака, мада је сада 2013. година, и даље није окончан, па су у Филијали за град Београд припремљене ургенције према носиоцу осигурања Федерације БиХ за 258 предмета, и за 84 предмета према носиоцу у Републици Српској. Значи, без обзира на то што се Споразум примењује већ скоро читаву деценију, овом броју корисника Филијале за град Београд за стаж навршен у Босни и Херцеговини пензију и даље исплаћује Србија.

Овове је, између осталог, допринео и изостанак комуникације, што није случај са већином других држава које су биле у саставу СФРЈ јер се са њима разговори по правилу одржавају једном годишње.

Јелена Оцић

ФИЛИЈАЛА РФ ПИО У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ ОДЛИЧНО САРАЂУЈЕ СА ПЕНЗИОНЕРСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

И даље међу најбољима

Више од 15.000 пензионера и 25.410 осигураника свих категорија, као и сви остали грађани из општина Бачка Паланка и Бач своје послове из области пензијског и инвалидског осигурања обављају у Филијали РФ ПИО Бачка Паланка, у улици Жарка Зрењанина 72, или у испостави Филијале у Бачу, која је смештена у згради ове општине.

Крајем прошле године Филијала је добила новог директора, Ђорђе Наумовског, који се ве-

је један здрав колектив, а део радника познајем и одраније пошто смо сарађивали када сам у својству ревизора службено долазио у Филијалу – износи директор Наумовски утиске о новом радном окружењу. Додаје да су претходни послови које је обављао у Фонду били више везани за струку, а сада, захваљујући квалитетним сарадницима, поседује и искуство у руковођењу општим и правним и финансијским пословима.

Зграда Филијале Бачка Паланка

ома брзо „уходао“ у раду са 27 запослених. Одлично функционишу у реализацији послова, те очекују да ће ова филијала и у 2013. сачувати високо рангирано место у ПФ ПИО, које заузима по резултатима рада из прошле године. Наиме, у 2012. години у Филијали Бачка Паланка решено је 92,72 одсто од укупно примљених захтева, а постигнута је и изузетна ажурност у решавању захтева у законском року од 60 дана – 95,47 процената од свих решених захтева.

– Запослени у Филијали су „верзирани“ у послу, лепо сарађујемо и односи су одлични. То

Новост из Филијале Бачка Паланка је и конкурс који је 13. априла расписан за издавање у закуп два стана у власништву РФ ПИО на територији ове општине. Конкурс је отворен 30 дана, а Ђорђе Наумовски каже да је овај рок оптималан и да сви заинтересовани пензионери имају довољно времена да се информишу о условима конкурса, који је расписан у складу са Правилником о решавању стамбених потреба корисника пензија РФ ПИО. Конкурс је објављен у локалним медијима и на огласним таблама пензионерских и инвалидских организација и Филија-

Ђорђе Наумовски

ле, а о кандидатима који се буду пријавили одлучиваће комисија коју чине два пензионера и један радник Фонда.

По речима Наумовског, осим на овом послу, сарадња са пензионерским организацијама и организацијама инвалида рада општина Бачка Паланка и Бач била је веома добра и при спровођењу конкурса за рехабилитацију пензионера са најнижим примањима у бањама Србије о трошку Фонда ПИО. Тај поступак је окончан и пријавило се укупно 500 пензионера са територије коју покрива Филијала Бачка Паланка – 454 из категорије запослених, 20 из самосталних делатности и 26 пољопривредних пензионера, док ће, према квоти која припада овој филијали, у бање моћи да отпутује 95 пензионера свих категорија.

Испостава Филијале Бачка Паланка у Бачу такође ради сваки дан, а грађани овде могу предати све врсте захтева, могу добити пријаве и одјаве на осигурање, упис стажа, и обавити контролу и преузимање М-4 образаца за фирме из Бача.

Директор Филијале каже да су пензионерима, осигураницима и свим осталим грађанима, поред запослених са којима непосредно контактирају, лако доступни и шефови, начелници и он сам. Наумовски сматра да ће филијала бити још ефикаснија у раду када реше проблем архивског простора, а очекује да се ускоро санира и проблем са кровом пословне зграде.

Мирослав Мектеровић

ШТА ЈЕ ПРЕПЛАТА А ШТА ДУГ

Фонд само спроводи закон

Објективно тешка економска ситуација, велика незапосленост, фискална недисциплина и неповољни демографски трендови допринели су томе да крајем 2012. године буде 2.519.627 осигураника у обавезном осигурању. У истом моменту права из пензијског и

Без обзира на те чињенице, Фонд је често предмет медијских осуда и јавних прозивања из разлога што се кроз његову делатност преламају све неусклађености система.

Пензијско и инвалидско осигурање је веома сложена правна материја, која је у целини

рају доносити да би корисници имали од чега да живе до коначног решења, да је послодавац тај који није уплатио доприносе, да се разлика у обрачунима зове преплата и да је корисници морају вратити Фонду без обзира на то што је својим чињењем или нечињењем нису узроковали.

инвалидског осигурања користи више од 1,7 милиона пензионера, што говори да је однос пензионера и запослених 1:1,48. По процени финансијских стручњака из Фонда ПИО, да би се постигао оптимум у финансирању пензијског система требало би да тај однос буде 1:3. Међутим, Фонд нема ни законске нити реалне могућности да самостално допринесе побољшању односа између запослених и пензионера, јер било какав помак набоље подразумева озбиљне системске потезе, конзистентно понашање државе и заједничко деловање свих институција које утичу на запосленост, фискалну дисциплину, компатибилне законе и повољнији демографски тренд.

економска а не социјална категорија, а чињеница да од пензије зависи егзистенција корисника додатно ову област чини значајном и деликатном.

Када се све то има у виду, јасно је колико лоше последице и узнемирење јавности изазива погрешна интерпретација, неразумевање материје о којој се прича, неадекватан податак или лаичко закључивање. Наиме, последњих дана Фонд ПИО је често предмет медијских објава на тему утврђених преплата које најчешће настају као последица различитих обрачуна по привременим и коначним решењима. Онај ко се овом темом бави, морао би да зна да Фонд само спроводи закон, да закон каже да се привремена решења мо-

Поједностављено речено, износ који је више исплаћен од оног који законски припада кориснику, било да је реч о инвалидској, породичној, или другој пензији или је реч о исплати накнада, јесте преплата и по закону мора бити враћен Фонду, као што Фонд мора исплатити разлику у случајевима када је пензија по коначном решењу виша од износа на привременом. Да би олакшао корисницима који морају вратити преплаћени износ, Фонд нуди могућност враћања у више рата и не обрачунава камату. Камата се зарачунава од момента подношења тужбе надлежном суду, уколико корисник одлучи да ипак тужи Фонд.

Међутим, институт преплате није исто што и дуг по непла-

ћеним доприносима, а што је нетачним медијским интерпретацијама изазвало забуну јавности. Наиме, закон је омогућио осигураницима самосталних делатности и пољопривредним осигураницима да остваре право на пензију чак и када нису у целини платили доприносе за пензијско и инвалидско осигурање и то тако што им се износ дуга по основу доприноса одбија као једна трећина пензије (члан 120 Закона о ПИО) до коначног измирења дуга. Пре него што оствари право, пензионеру се укаже на обавезе и он пристане или не пристане на такво измирење обавеза уз коришћење права. Дуг по основу неплаћених доприноса обрачунава и контролише Пореска управа, која по истом обрачунава и приписује камату, што је у складу са прописима који уређују порески поступак и пореску администрацију. Фонд и не може да обрачунава камату, јер у тим ситуацијама нема информацију колика је главница, када је направљено задужење, нити зна даљи ток. Ово задужење се води на рачуну у Пореској управи, где се књиже уплате обуставом од пензије. Дуг по члану 120 измирен је онот тренутка када Пореска управа достави Фонду ПИО уверење да је дуг измирен. Ти корисници пензија једино од Пореске управе и могу да сазнају колики је њихов укупан дуг по основу неплаћених доприноса, колико су отплатили од главнице, колике су им камате и сл. Закон је врло благонаклоно омогућио овим категоријама да остваре право на пензију иако нису уплатили укупне доприносе, да имају и здравствено осигурање уз то и заиста би било нереално очекивати и да им се дуг опрости. Дакле, преплата и дуг су различити институти и ни у једном сегменту се не могу поистовећивати.

У Фонду кажу да су грешке могуће, и оне се увек признају и исправе, али када се све узме у обзир – грешке су на нивоу статистичких, нема основа да једна институција носи терет одговорности и за законска решења и за неажурне послодавце и пореску политику, као и за остале рефлексije система које се неминовно одражавају на пензијски систем.

Г. О.

ПОЛИТИКА ЗАПОШЉАВАЊА ЗАСНОВАНА НА ПОДАЦИМА

Нова класификација занимања

Запослени у новосадској филијали Националне службе за запошљавање представили су средином априла пројекат под називом „Подршка креирању политике запошљавања заснованом на подацима“, који ће се реализовати до краја ове године, у две етапе, на целој територији Србије. Пројекат ће спровести Министарство рада, запошљавања и социјалне политике и НСЗ, уз финансијску подршку претприступне помоћи Европске уније у износу од 1,2 милиона евра. Циљ пројекта је да се прикупе информације о тражњи за професијама, потребним знањима и вештинама, као и о планираном повећању броја запослених.

Резултати пројекта користиће да би службе за запошљавање, образовне институције и локални савети за запошљавање могли да планирају мере и ак-

Синиша Надбантић

тивности у складу са потребама послодавца. У оквиру пројекта биће спроведено и истраживање о занимањима и анкета која ће обухватити више од 10.000 послодавца. Ова истраживања су веома важна јер, рецимо, национална класификација занимања у Србији није ажурирана од 1990. године, а сада ће се прикупити информације и описи постојећих занимања. Та но-

ва класификација са описом ће бити међународно упоредива, пошто су се са појавом страних привредних субјеката на нашем тржишту рада појавили и нови називи занимања. Нове шифре занимања биће усклађене са важећим међународним шифрама, па ће их и стране компаније које раде у Србији лакше препознати. Највећа корист за послодавце (анкетом су обухваћена средња,

мала и микропредузећа) биће ипак у томе што ће се нова класификација ускладити са стварним потребама тржишта рада.

Министарство рада, запошљавања и социјалне политике и Национална служба за запошљавање користиће прикупљене податке за планирање активних мера запошљавања за 2014. годину.

– Послодавци ће се у анкети изјаснити колики број радника им је потребан. На основу тога израдиће се и одређене анализе које ће послужити да се у оквиру Националног акционог плана, који се спроводи преко Владе Републике Србије и Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, прилагоде и подстицајни бенефити за те исказане потребе – рекао је Синиша Надбантић, директор новосадске филијале НСЗ.

М. Мектеровић

АКЦИЈА ДАВАЊА КРВИ У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ

Гости из целе Србије

Радници Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање из целе Србије добровољно су средином априла дали крв за потребе Здравственог центра у Косовској Митровици. Акција је организована на иницијативу Синдиката запослених

у Републичком фонду ПИО, а подршку је добила и од Канцеларије за КиМ Владе Србије која је организовала превоз за добровољне даваоце крви.

Директор Филијале Фонда ПИО у Косовској Митровици, Радуре Компировић, изјавио је

да је ово прва акција тог типа, да су гости из централне Србије и Војводине изразили жељу да посете Косово и Метохију, дају моралну подршку људима који тамо живе и буду добровољни даваоци крви.

– С обзиром на то да је ово први пут да неко дође масовно, једна институција, једна фирма из Србије, презадовољни смо.

Чули смо да ће и друге фирме кренути са оваквим акцијама наредних месеци, као и људи из Републике Српске, са Правног факултета из Бањалуке – задовољан је директор Компировић.

Запослени у Фонду ПИО су после акције добровољног давања крви у Косовској Митровици посетили Пећку патријаршију и манастир Високи Дечани. **В. А.**

РАЗГОВОР СА СУЗАНОМ МИШИЋ, В. Д. ДИРЕКТОРА УСТАНОВЕ ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР БЕОГРАД

Дом је тамо где се човек добро осећа

Европско удружење директора и пружалаца услуга дугорочне неге за старе (European Association for Directors and Providers of Long-Term Care Services for the Elderly – E.D.E) одржало је 13. априла састанак Главног одбора у Београду. Домаћини овог међународног скупа, који је окупио директоре социјалних установа из великог броја европских земаља, била су удружења социјалних установа из Србије – Удружење послодаваца установа социјалне заштите Републике Србије и Удружење послодаваца установа социјалне заштите старих и одраслих лица Војводине, као пуноправни чланови E.D.E. Састанку је, испред Удружења послодаваца установа социјалне заштите Републике Србије, присуствовала Сузана Мишић, в. д. директора Установе Геронтолошки центар Београд.

– Установа Геронтолошки центар Београд (УГЦБ) редовно учествује на међународним скуповима, тако и на онима које организује E.D.E. Ови скупови су добра прилика да се размене најновије информације на пољу бриге о старима и остваре контакти са представницима више земаља, како би Установа могла да користи позитивна искуства и нађе своје место у плановима Европске уније, која финансира пројекте E.D.E. Веома је важно што је састанак био у Београду јер се Конгрес Европског удружења директора, изузетно значајан у овој области, ове године одржава у Талину, а припремају се кандидатуре за следеће, па бисмо волели да Београд буде домаћин једног од наредних конгреса. Самим тим што су колеге биле овде успоставили смо још бољу комуникацију и боље су сагледане могућности да се један од будућих конгреса одржи у Београду, јер је то значајно не само за струку и Установу, него и за наш град и Србију – истиче Сузана Мишић.

Према испитивању из 2011. године о пруженим услугама у УГЦБ, оцена задовољства по домовима креће се од 80 до 100 одсто. Истакнут је квалитет рада лекарске службе и медицинског особља, али су изнете у мањем броју примедбе да треба повећати број здравствених радника и лекарска дежурства ноћу. Корисницима се највише допада могућност да креирају битне одлуке за жи-

вот у дому (91 одсто задовољства на нивоу Установе), или учешће у културно-забавним активностима где највећи број корисника проналази активност за себе. Више од 70 одсто њих своје слободно време испуњава кроз разне интелектуалне, уметничке, културно-забавне и рекреативне активности, али знатан проценат корисника воли пасивне активности – гледање телевизије, читање. Способност да се прилагоде дому и колективу испитаници су такође врло ви-

покренуто је питање апотеке с обзиром да је Дом Бежанијска коса територијално изолован у смислу инфраструктуре. Постојала је апотека у близини, али не и у оквиру самог објекта, и то питање је почело да се решава. Сада смо задовољни што апотека овде постоји, набављају се лекови, разна парафармацеутика и слично. Често радимо и испитивања задовољства корисника исхраном јер је, поред здравствене заштите, то корисницима веома важно (избалансирано оброци, задовољавање дневне потребе, начин припреме оброка), и детектовали смо проблеме те је формирана комисија за исхрану, а постоји и стручна служба дијететичара – наводи директорка УГЦБ.

Према њеним речима, ниво услуга физиотерапеута у овој установи је изнад услуга које се пружају у установама тог типа у земљама у окружењу. Физиотерапеути долазе по потреби и по позиву обављају све што је потребно у смислу рехабилитације и поправљања здравственог стања. Великом броју корисника који су дошли у тешком здравственом стању или непокретни знатно се поправило стање и подигли су се на ноге, што је битно и са психолошког аспекта иако домови нису рехабилитациони центри.

– Пре неколико дана обилазили смо околину зграде и срели корисницу са ходалицом која нам је рекла да се поново родила са овим пролећем јер је дошла непокретна, а сад шета двориштем. Негу старима најбоље пружа особље које је за то обучено и такву негу им неко други не би могао пружити. Код нас још најжалост постоји догма и устаљено мишљење да је дом за старе крај и да се ту све завршава. Треба радити на томе да се људи отворе за нове информације, за сам разговор о дому. У дому влада богат социјални живот, све се одвија у друштву и уз подршку запослених. Ми нисмо затворена институција, може се увек одсуствовати, ићи у посету родбини, а организују се културна и друга дешавања. Свака значајнија манифестација у граду је пропраћена (биоскопи, позоришта, концерти), а негу старима најбоље пружа стручно особље. Зато и влада велика заинтересованост потенцијалних корисника – каже Сузана Мишић.

Јелена Оцић

Сузана Мишић

соко вредновали – 96 одсто на нивоу Установе, а задовољство односом међу самим корисницима је изнад 73 процента.

– Наша установа никада није бежала од критика, ово је огроман систем, делатност Установе обухвата институционалну заштиту (кроз домове за старе близу 1.200 корисника) и ванинституционалну заштиту (кроз Дневне центре и клубове близу 8.000 корисника и Службу помоћи у кући – око 2.100). Треба заиста бити виртуоз да би се постигло да све функционише беспрекорно, а то је немогуће, као и у животу. Наравно да има проблема, наравно да је некада веома тешко и не можемо увек максимално да удовољимо захтевима корисника, питање је и колико су реални а, на крају крајева, свако има право да нечим буде и незадовољан, да одустане од нечега што је сматрао добрим избором за себе. Зато смо задовољни када нам се сугеришу неке реалне примедбе и дају конструктивни предлози, а ми можемо да реагујемо и поправимо оно што није довољно добро. Пре неколико година на савету корисника

За лакшу и испуњенију старост

У оквиру Геронтолошког центра Београд 1982. године основана је Радна јединица Дневни центри и клубови, у чијем се саставу тада налазило девет клубова. Данас, тридесетак година касније, у Београду постоји 21 дневни центар и клуб за старије, који су распоређени на 13 градских општина: Земун, Нови Београд, Стари град, Савски венац, Палилула, Вождовац, Раковица, Чукарица, Младеновац, Сопот, Гроцка, Обреновац и Лазаревац.

– Клубови и дневни центри својим корисницима пружају могућност дневног боравка уз друштвено-забавне игре, читање дневне штампе, абонентску исхрану, прање, пеглање и сушење веша, коришћење купатила, служење безалкохолним и топлим напицима по приступачним ценама. Поред тога, на располагању су и услуге саветодавног социјалног рада и превентивне здравствене заштите – каже за „Глас осигураника“ Марија Марков, управница Радне јединице Дневни центри и клубови, и додаје да се у клубовима пружају поједине или све наведене услуге, што зависи од просторно-техничких могућности.

У клубовима влада динамичан дух, а слободно време је организовано кроз разне активности које су засноване на интересовањима, жељама и потребама

У главном граду постоји 21 дневни центар и клуб за старије који су распоређени на 13 градских општина

корисника – то су прославе рођендана и других важних датума, смотре певача, рецитатора, драмске и друге секције, спортско-рекреативна и плесна надметања, као и такмичења у шаху, доминама, пикаду и другим друштвеним играма. Поред тога, организују се излети, изложбе, креативне радионице, маскенбали и друге активности. На нивоу свих клубова ради Пензионерско аматерско културно-уметничко друштво (ПАКУД) Геронтолошког центра Београд, које има хор, вокалне солисте и инструменталисте, затим фолклор, плес и модни студио, драмску и ликовну секцију, Књижевни клуб „Мирослав Антић“ и часопис „Златно доба“.

– Координатори активности у клубовима су социјални радници који примењују методе и технике групног и индивидуалног социјалног рада како би се препознали и подстакли потенцијали појединаца и тиме допринело њиховом интегрисању у заједницу и укључивању у друштвени живот – објашњава Марија Марков.

Захтев за учлањење подноси се центрима за социјални рад посредно, преко дневних центара и клубова за старије

на територији пребивалишта. Уколико неко живи на општини на којој нема дневног центра и клуба, захтев треба поднети дневном центру и клубу најближе општине. У периоду од 2008. до 2012. године адаптирано је 17 постојећих клубова.

РЈ Дневни центри и клубови у свом саставу има и Службу помоћи у кући. Она подразумева пружање помоћи при задовољавању основних животних потреба, као што су обезбеђивање исхране, одржавање личне хигијене, али и прање одеће и постељине, загревање стана, затим помоћ при кретању, одласку код лекара, набавка књига и новина, плаћање комуналија и слично.

– Тренутно Дневни центри и клубови имају око 6.000 корисника, а у плану је и отварање нових клубова за старије у Београду. Услуге Службе сада користи 2.074 корисника, а запослено је 687 геронтодомаћица и 25 организатора помоћи у кући. Цена је 26 динара по сату, а да би остварили ово право заинтересовани треба да се обрате центру за социјални рад на својој општини како би поднели захтев за помоћ у кући – наводи управница РЈ Дневни центри и клубови.

У Београду постоји и, за сада само један, Центар за дневни боравак одраслих и старијих лица, који може да прими 30 корисника. Такозвани вртић за старије отворен је почетком 2012. године на Врачару (Симе Игуманова бр. 4), а корисницима обезбеђује дневно збрињавање, исхрану, здравствену негу, радну и окупациону терапију, културно-забавне и рекреативне активности, као и друге услуге у зависности од њихових потреба. Овај специјализовани дневни боравак помаже породицама које брину о својим најстаријим члановима и тиме замењују њихово некада неопходно смештање у установе социјалне заштите, као што су домови за старе, драгоценим боравком у породичном окружењу.

– Ову услугу могу да користе одрасла и старија ментално очувана лица којима је због старости, хроничне болести или инвалидитета потребна делимична помоћ и подршка у задовољавању свакодневних основних личних и животних потреба, а заинтересовани старији суграђани и њихове породице могу се обратити центру за социјални рад. Поред Центра за дневни боравак на Врачару, планира се отварање још једног оваквог центра на општини Нови Београд – истиче Марија Марков. **Весна Кадиф**

Исплата пензија

Исплата другог дела мартовских примања пензионерима из категорије запослених почела је 24. априла.

Пензионери самосталних делатности примиће своје целе априлске пензије 30. априла. Војним пензионерима и бившим пољопривредницима целе априлске пензије биће исплаћене 8. маја.

Основице ниже за 5,3 одсто

За грађане који сами плаћају допринос за пензије од уплате за мај 2013. важе нове основице осигурања које су у односу на претходни период ниже за 5,3 одсто (због усклађивања са кретањем зарада у претходном кварталу).

Грађани могу да се одреде за једну од 13 основица осигурања, независно од стручне спреме коју имају. По Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање, најнижа основица износи 35 одсто просечне републичке зараде из претходног тромесечја, што је 20.090 динара, а највиша пет просечних плата, односно 287.005 динара.

Допринос за пензијско и инвалидско осигурање је 22 одсто, што значи да ће се месечни издатак кретати у распону од 4.419,80 до 63.141,10 динара. Ови износи примењиваће се за уплате доприноса за мај, јун и јул 2013. године.

Рума: по 4.000 најугроженијим пензионерима

Пензионери општине Рума, чија су примања у распону од 15.000 до 18.000 динара, добијаће кварталну помоћ локалне самоуправе у износу од по 4.000 динара. Процењује се да има око хиљаду пензионера који имају право на ову помоћ.

Исплата помоћи обављаће се на основу података које ће РФ ПИО – Филијала Сремска Митровица доставити општинској управи. Списак ће бити прослеђен Центру за социјални рад који ће четири пута годишње исплаћивати помоћ на текући рачун пензионера.

Урочене награде града Београда

Градоначелник Београда, Драган Ђилас, и председник Скупштине града, Александар Антић, уручили су 16. априла награде града Београда за 2012. најбољим ствараоцима и појединцима. Честитајући награђенима, Ђилас је истакао да су њих угледни и уважени људи, као чланови комисија, изабрали за најбоље међу скоро два милиона грађана Београда.

– Велика је част у оваквом граду, са оволико квалитетних, добрих и способних људи бити изабран за најбољег у својој области. На вама је и одговорност да и даље освајате медаље, пишете, компојунјете, креирате. Захваљујући вашем раду постаћете узорни младима који данас тек одлучују чиме ће се бавити и дружићете им могућност и прилику да покушају да вас једног дана стигну и престигну. То ће бити доказ да се наш град развија и да су његов највећи квалитет људи – рекао је градоначелник.

Награде града Београда за 2012. годину добили су Радослав Зеленовић, Александра Дреџун, проф. др Вељко Поткоњак, Коста Јовановић, Олга Кострешевевић, Милош Лолић, Миладин Чолаковић, Олга Јеврић, Премил Петровић, др Мирослав Јовановић, Марија Милутиновић, Жељко Радуловић, Снежана Томановић, Златибор Петровић, Бориша Милетић, проф. др Зоран Кривокапић, Предраг Милутиновић, Родољуб Лакићевић, Иван Мрђен, проф. Милоје М. Ракочевић, Милица Мандић, Тања Драгић, Жељко Димитријевић, Јулија Орозовић и Милош Станковић.

У име награђених граду Београду захвалили су Милица Мандић, добитница Награде за спорт, и Тања Драгић и Жељко Димитријевић, добитници Награде за херојско дело и освајачи златних медаља на Параолимпијским играма у Лондону.

Нови Сад: Базар здравља

Дом здравља Нови Сад, у сарадњи са Градском управом за здравство, Заводом за хитну медицинску помоћ и Заводом за здравствену заштиту, спровео је средином априла акцију бесплатних превентивних прегледа за грађане под називом Базар здравља. Грађанима је контролисан крвни притисак и шећер у крви, одређиван им је индекс телесне масе, рађен ЕКГ, а Новосађанке су обучене за самопреглед груди. Акција је посвећена Светском дану здравља (7. април) али је због лошег времена одржана касније. Око 400 грађана искористило је прилику да преконтролише здравље, а резултати су показали да Новосађани углавном воде рачуна о свом здравственом стању.

Просечна зарада у марту – 41.689 динара

Просечна нето зарада исплаћена у марту у Србији износила је 41.689 динара, што је у односу на просечну зараду у фебруару номинално ниже за 3,9, а реално такође за 3,9 одсто, саопштио је Републички завод за статистику.

Просечна мартовска нето зарада била је номинално виша за 2,8, а реално нижа за 7,6 одсто него у истом месецу лане.

Просечна бруто зарада у марту износила је 57.628 динара и у односу на ону исплаћену у фебруару номинално је нижа за 4,3, а реално за 4,3 одсто. Мартовска бруто зарада била је номинално виша за 2,7, а реално нижа за 7,6 одсто од зараде исплаћене у истом месецу лане.

Просечна бруто зарада исплаћена у периоду јануар–март, била је номинално виша за шест, а реално нижа за 5,4 одсто него у истом периоду прошле године.

САСТАНАК ПРЕДСЕДНИКА НАЈНЕРАЗВИЈЕНИЈИХ ОПШТИНА ЈУГА СРБИЈЕ У СВРЉИГУ

Сиромашни траже помоћ

У Сврљигу је 17. априла одржан састанак председника 20 најнеразвијенијих и опустошених општина са југа Србије, на коме су изнети проблеми и дефинисани захтеви Влади Републике Србије. Домаћин првог састанка неразвијених био је Милија Милетић, председник општине Сврљиг, а скупу су присуствовали и председници и представници општина Бабушница, Бела Паланка, Блаце, Брус, Бојник, Власотинце, Гаџин Хан, Куршумлија, Лебане, Медвеђа, Мерошина, Прешево, Ражањ, Сурдулица, Трговиште, нишке општине Пантелеј и града Ниша, као и директор Регионалне развојне агенције „Југ“.

Председници неразвијених општина са овог подручја изнели су бројне проблеме – свака општина има своје специфичности, али су највећи проблеми готово свуда исти. То су висока незапосленост, одумирање села, лоша инфраструктура, осиромашено примарно здравство и школство. Учесници скупа у Сврљигу своју будућност виде у развоју пољопривреде, мале привреде и предузетништва, туризма, али и у везивању за велике системе који могу да понесу терет развоја. Ове општине су своје пројекте и предлоге послале у седишта округа одакле ће, као заједничка иницијатива, бити упућени републичким институцијама.

У Сврљигу је истакнут и захтев да се не смањује трансфер неразвијеним општинама, јер би то озбиљно угрозило рад локалних самоуправа и изазвало негативне ефекте, нова

отпуштања радника и погоршање животних стандарда који је већ испод просека. Челници неразвијених средина очекују да се држава посвети развоју пољопривреде и предлажу конкретну меру помоћи, по моделу SIEPA-е, за производњу намењену извозу кроз увећање сточног фонда, повећање површина под воћем, производњу здраве хране и развој сеоског туризма. Један од предлога је и пореско растерећење предузећа која отварају погоне у неразвијеним општинама, смањењем укупних доприноса на за-

раде запослених за 50 одсто. Подржана је и могућност формирања Фонда за развој југа Србије, и истакнуто да је за нове инвеститоре неопходна експропријација и уређење грађевинског земљишта, односно формирање индустријске зоне у овим местима.

На састанку у Сврљигу основано је и радно тело које ће до наредног скупа, у мају у Куршумлији, сачинити закључке и заједничке ставове који ће бити упућени институцијама чија се помоћ тражи.

С. Ђорђевић

РАСТЕ БРОЈ СТУДЕНАТА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Бољи услови студирања

На универзитетима у Србији студира мало особа са инвалидитетом, иако њихов број расте последњих неколико година. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је од школске 2012/2013. године одредило квоту од два одсто места на буџетском финансирању за студенте ОСИ и припаднике ромске заједнице, што због великог интересовања студената није довољно за обе групе.

Како каже Сања Стојановић, председница новосадског удружења студената са инвалидитетом, на универзитету у овом граду тренутно студира око 120 студената ОСИ и реконвалесцената.

– Успели смо да постигнемо да студенти са више од 60 одсто телесног оштећења могу бесплатно да студирају под условом да су на пријемном испиту остварили ми-

нималан број бодова – истакла је Сања Стојановић, и додала да су постигли да се направе рампе на већини факултета, као и да студенти ОСИ буду смештени у домове најближе универзитетском кампусу.

У Удружењу студената са инвалидитетом Нови Сад сматрају да је потребна чешћа електронска комуникација на релацији професор – студент ОСИ, а у важне циљеве спада и захтев да се врата на факултетима и тоалети прилагоде потребама ових студената.

Чланови Удружења истичу да су поносни и на своје пројекте, као што је оспособљавање студија за снимање звучне литературе. Спикери волонтери читају уџбеник који се сними, тонски обради и стави на CD да би био на располагању студентима оштећеног вида.

Д. Корач

Свечано за Ускрс

Јагњетина у лиснатом тесту

Састојци: 300 г лиснатог теста, 1,2 кг јагњећег филеа, две кашике сенфа, две кашике маслиновог уља, два чена белог лука, зачинске траве (першун, мирођија, естрагон, рузмарин), жуманце, со, бибер.

Начин припреме: лиснато тесто оставити да се раскрави. Месо опрати, осушити, утрљати со и бибер. Загрејати уље и испржити месо са свих страна. Оставити да се охлади. Помешати сенф, изгњечен бели лук, исецкане зачинске траве и тиме премазати месо. Лиснато тесто ставити једно на друго и развући у правоугаоник. Вишак са крајева исећи у траке. Месо увити у тесто као ролат. Умутити жуманце са кашиком воде. Премазати тесто, направљене траке ставити преко теста и њих премазати. Тесто избости на неколико места. Тепсију повквасити водом. Спој теста окренути на доле и пећи у рерни загрејаној на 200°C око 40 минута.

Напомена: да тесто не изгори, може се прекрити фолијом или папиром, који се пред крај скину.

Празнична ћурка

Састојци: ћурка тешка око три кг, 500 г кестена, килограм кромпира, мањи целер, неколико шаргарепа, две главице лука, поморанџа, зачинско биље (рузмарин, лавор, жалфија), чаша сувог белог вина, коцка супе, уље, маслац, со, бибер.

Начин припреме: ћурку истрљати сољу и бибером, а шупљину истрљати зачинским биљем. Кестен скувати и ољуштити. Ћурку ставити у плек и прелити загрејаном мешавином уља и маслаца. Скувати коцку супе. У рерни загрејаној на 200 степени пећи ћурку да порумени, затим смањити на 180°C и пећи још око два сата уз повремено преливање супом и вином. Поврће исећи на комаде, лук на колупове, кестен кратко пропржити на маслацу. Кромпир очистити, исећи на четвртине, па поврће, кромпир и кестен поређати око ћурке и прелити соком. Прекрити фолијом и наставити са печењем још око 45 минута

Јаја од сира

Састојци: 500 г свежег сира, 250 г крем сира, со, бибер, пола кесице желатина, по једна жута и црвена паприка, празилук, лист першуна.

Начин припреме: свако поврће што ситније исецкати и ставити у посебне посуде. Сир изгњечити, додати крем

сир, бибер, по потреби со. Желатин ставити у мало хладне воде, оставити неколико минута да набубри. На минималној температури растопити желатин и додати кашику-две сира. Желатин умутити у остатак сира. Помоћу две кашике обликовати јаје. Пажљиво уваљати свако у неко од сецканог поврћа. Оставити минимум два сата да се хлади.

Штрудле: са туњевиним, са зељем

Састојци: 800 г брашна, 400 мл воде, 1 дл уља, 30 г маргарина, суви квасац, со, шећер, конзерва туњевине, 400 г печурака, празилук, 4-5 чена белог лука, 3 кисела краставчића, 500 г зеља, 250 г сира, бибер.

Начин припреме: помешати брашно и квасац, со, прстохват шећера. Додати воду, уље, омекшали маргарин. Све заједно месити неколико минута. Премазати млаком водом, прекрити и оставити да одмори око сат времена. За то време очистити зеље и кратко обарити. Процедити га и ситно исећи, додати сир, мало бибера. На мало уља пропржити ситно исечен празилук. Печурке исећи на листиће и додати празилуку. Додати со, бибер. Из конзерве оцедити уље па туњевину помешати са печуркама. Премесити тесто и поделити на две јуфке. Развити јуфку и преко ње премазати фил од туњевине и печурака. Увити у штрудлу и ставити у подмазан плек. Развити другу јуфку, премазати је филком од зеља. Увити и ставити и њу у плек, прекрити их и оставити 30 минута. Премазати водом, избости на неколико места. Пећи у загрејаној рерни на 200°C око 30 минута.

Напомена: код овог теста део воде се може заменити сојиним млеком

Грилијаж торта

Састојци: 12 јаја, 300 г шећера, 3 кашике брашна, 300 г ораха, 220 г чоколаде, 120 г путера.

Направити три коре: за сваку улупати чврсто по четири беланцета, додати пет кашика шећера, једну кашику брашна, 100 гр млевених ораха.

Фил:

I – од 250 гр шећера испржити грилијаж и тиме премазати брзо сваку кору.

II – 120 гр отопљене чоколаде, 120 гр

путера, 1 кашику шећера у праху умутити па тиме премазати сваку кору.

III – на пари кувати 12 жуманаца, шољу млека, ванил шећер, осам кашика шећера, три кашике брашна; кад се прохлади додати 125 гр путера. Премазати све три коре и сложити једну на другу. Около филовати филком, а одозго прелити глазуrom од чоколаде (четири штангле чоколаде, три кашике шећера, три кашике воде, мало уља).

Припремила: Софија Доминковић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

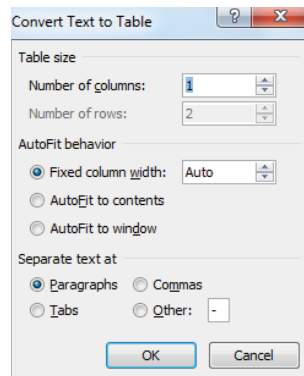
Основни Office Toolbar (10)

Претварање текста у табелу

Напомена: Уколико желимо да користимо ову опцију, речи у тексту морамо да одвојимо одређеним сепаратором (табулатором, зарезом...).

Уколико имамо много текста, можемо да га претворимо у табелу. Поступак је:

1. маркирамо текст који желимо да претворимо у табелу;
2. кликнемо на стрелицу испод иконе **Table**;
3. кликнемо на опцију **Convert Text to Table**;
4. испод наслова **Table size** рачунар нам предлаже број колона и редова табеле према тексту који смо маркирали;
5. у опцији **AutoFit behavior** можемо изабрати једну од следећих подопција:

а) **Fixed column width** – можемо изабрати Auto, како би Word направио колоне широке колико и најшира ставка у целој табели, или можемо задати тачну вредност у сантиметрима;

б) **AutoFit to contents** – подешава ширину колона према најширој ставци у свакој колони;

ц) **AutoFit to window** – подешава табелу на основу величине прозора који приказује табелу;

6. изаберемо неку од опција за раздвајање текста (пасусима, табулаторима, зарезима итд.);

7. кликнемо на дугме **OK** и текст ће се претворити у табелу.

Када убацимо табелу и кликнемо било где на њу, на насловној линији појавиће се нова опција за рад са табелом – **Table Tools**, која се састоји из опција **Design** и **Layout**.

Опција Design

Користимо је за дизајнирање табела. Можемо да бирамо одређени стил табеле, да јој подешавамо боју позадине, бирамо дебљину и стил приказивања линија табеле, као и ивица селектованих ћелија или текста табеле.

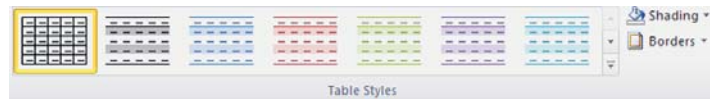
Палета Table Style Options

Састоји се из следећих икона:

Икона	Име	Користи се за:
☒	Header Row	Header Row
☐	Total Row	Total Row
☐	Banded Rows	Banded Rows
☒	First Column	First Column
☐	Last Column	Last Column
☐	Banded Columns	Banded Columns

Палета Table Styles

Ову палету користимо за:

Table Styles – избор понуђених стилова табела;

Shading – избор боје позадине селектованог дела табеле;

Borders – подешавање линија (ивица) селектованих ћелија или текста табеле.

Палета Draw Borders

Користимо је за цртање и дизајнирање ивица.

Састоји се из следећих икона:

Икона	Име	Користи се за:
	Line Style	промену стила линије коју употребљавамо за цртање линија (ивица) табеле;
	Line Weight	промену ширине (дебљине) линија које употребљавамо за цртање ивица табеле;
	Pen Color	промену боје ивица;
	Draw Table	цртање ивица табеле слободном руком;
	Eraser	брисање ивица табеле слободном руком.

Borders and Shading

Када левим тастером миша кликнемо на стрелицу која се налази у десном доњем углу палете **Draw Borders**, на екрану ће се приказати прозор **Borders and Shading**. У њему можемо да подешавамо линије оквира табеле и целе странице, као и боју позадине. Састоји се из три картице:

У картици **Borders** можемо да бирамо:

1. **Setting** – врсту оквира;
2. **Style** – изглед линија у оквиру;
3. **Color** – боју линија оквира;
4. **Width** – дебљину линија оквира;
5. **Apply to:** – примену на пасус (**Paragraph**) или селектовани део текста (**Text**).

У картици **Page Border** бирамо оквир целе странице:

1. **Setting** – врсту оквира;
2. **Style** – изглед линија оквира;
3. **Color** – боју линија оквира;
4. **Width** – дебљину линија оквира;
5. **Art** – украсне оквире;
6. **Apply to:** – примену на цео текст (**Whole document**), на одређену секцију (**The section**), на прву страницу (**First page only**), или на све странице осим прве (**All except first page**).

У картици **Shading** можемо да изаберемо боју позадине текста или унутрашњости оквира:

1. **Fill** – боју позадине текста или оквира;
2. **Style** – изглед шара за позадину текста (**Style**) и боја мустри (**Color**);
3. **Color** – додавање нових боја у основну палету.

Предраг Јовановић

Наставиће се

САЈАМ ЗАПОШЉАВАЊА У РУМИ

До сада највећи сајам у Сремџу

У Руми је недавно одржан 4. Сајам запошљавања, на којем је 21 послодавац понудио 475 нових радних места. Према исказаним потребама за радницима, ово је био највећи сајам до сада одржан на подручју Срема.

Тодор Кузманчевић, директор Филијале НСЗ у Сремској Митровици, нагласио је да је то први овогодишњи сајам запошљавања у овом делу Војводине.

– До сада је у Сремџу организовано 26 сајмова на којима је учествовало 540 послодаваца који су исказали потребу за 5.340 радника. Сајмове је посетило око 14.600 грађана, од којих је њих 2.850 пронашло посао. Тако је остварено брже запошљавање грађана и задовољење кадровских потреба послодаваца кроз њихов директан сусрет – истакао је Кузманчевић.

Сајам је отворио председник општине Рума, Горан Вуковић, који је рекао да у Руми постоји седам градилишта и да ће у новим фабрикама посао добити неколико стотина радника.

Национална служба за запошљавање – испостава у Руми упутила је више од 900 позива незапосленима који се налазе на њиховој евиденцији, а према гужви која је владала, чинило се да се већина и одазвала. Послодавци су тражили браваре, лимаре, шиваче текстила, штеперке у обућарству, кројаче, дизајнере, машинске и електро-техничаре, израђиваче кабловских сетова,

Драгорад Радош

Владимир Драгичевић

столаре, тапетаре, возаче, грађевинске инжењере, зидаре, тесаре...

– Радио сам 21 годину у „Агроруми“ и још осам у другим фирмама. Данас сам оставио податке на три штанда са зебњом да ли су заинтересовани за старије раднике – рекао је за наш лист педесетогодишњи Владимир Драгичевић, квалификовани пољомеханичар из Вогња.

Свако од незапослених дошао је са својим проблемом и причом, али само са једном жељом – да ускоро пронађе посао.

– Без посла сам четири године. Радио сам као конструктор у „Румагуми“, а сада бих пристао на било какав посао у производњи – казао је Драгорад Радош, машински инжењер из Руме, остављајући попуњен упитник на штанду „Албона“ из Шимановаца.

Управо је на том штанду највећи број незапослених, њих око 300, оставило свој CV, будући да „Албон“ и у Руми отвара фабрику,

у којој ће запослити 200 радника са средњом стручном спремом електро и машинске струке.

И румска фабрика гума „Митас“ привлачила је пажњу потенцијалних радника на Сајму запошљавања.

– Више од 40 незапослених пријавило се за радна места дипломираних економиста и правника, машинског и електроинжењера. У прошлој години примили смо десет приправника, а верујемо да ће тако бити и у овој – рекао нам је Зоран Јовичић из „Митаса“.

Мало даље румски „Полетарац“ тражио је десет васпитача – приправника, „Омега“ дипломираног правника...

Интересантно је да је свој штанд имало и Удружење предузетница општине Рума „Victoria“. Председница удружења, Емица Вучковић, истакла је да су на штанду изложиле све оно што жене могу да ураде, да код њих могу доћи све које имају идеју, жене које желе да се запосле код других предузетница, и да само уједињене могу нешто постићи.

Сајам су организовали испостава НСЗ у Руми, локална самоуправа, која је ове године обезбедила 30 милиона динара за активности запошљавања, и локални Савет за запошљавање, који је међу најактивнијима у Војводини.

Сајмови запошљавања биће организовани у још два места у Сремџу – у Старој Пазови и Сремској Митровици. **Д. Р.**

НОВИ САД

Први пролећни Сајам запошљавања

Град Нови Сад и новосадска филијала НСЗ организовали су 18. априла у западном холу СПЕНС-а први овогодишњи Сајам запошљавања. Сајам је посетило 2.500 грађана који су могли да конкуришу за нови посао код 34 послодавца, који су овај пут понудили 350 слободних радних места.

Највише пријава за посао, чак око 600, предато је на штанду „Меркатора – С“, а Центар за обуку и рекреацију понудио је особама са инвалидитетом 30 слободних радних места на пословима портира и радника на одржавању. **М. М.**

Омасовити чланство у организацијама

Почетком априла у Рековцу је одржана седница Окружног одбора пензионера Поморавског округа. Седници су присуствовали сви чланови општинских удружења, осим представника Деспотовца, као и Драгослав Ђукановић испред Савеза пензионера Србије, Миодраг Недељковић, директор Филијале Фонда ПИО у Ђуприји, Милан Стојковић, заменик председника општине Рековац, и Зоран Дамњановић, начелник општинске управе. Састанак је отворио председник Окружног одбора, Радован Јовановић.

Учесници су углавном говорили о статусу пензионера и могућностима пензионерских организација да им помогну, пре свега набавком прехранбених производа и грева. Било је речи и о проблемима у вези са пословним и другим просторијама за окупљање пензионера, материјалном положају организација, кадровској оспособљености и незаинтересованости пензионера за приступање и учлањење у пензионерске организације.

Драгослав Ђукановић је истакао да је Поморавски округ после Шумадијског најгори по броју учлањених пензионера. Ради пре-

вазилажења ових проблема, потребно је да пензионери узму веће учешће у власти.

Председник Удружења пензионера општине Рековац Живомир Антић нагласио је да је сарадња са локалном самоуправом добра, али је општина сиромашна па су то неразрешиви проблеми који се могу решити само преко Републике Србије. Заменик председника општине Рековац, Милан Стојковић, мишљења је да је сарадња са пензи-

онерима добра, али да може бити и боља. Средства опредељена за пензионере јесу мала – свега 30.000 динара годишње, али се може помоћи и на други начин. Начелник општинске управе, Зоран Дамњановић, истакао је да треба заинтересовати пензионере за учлањење у општинску организацију и предложио да Удружење направи социјалну карту да би се знало којој категорији пензионера треба пружити помоћ. **Б. Јелић**

ЗЛАТНЕ НИТИ ВРЊАЧКЕ БАЊЕ

Велика смотра народног стваралаштва

Смотра народног стваралаштва „Златне нити“, која је у Врњачкој Бањи одржана по десети пут, окупила је излагаче из 70 градова и општина Србије и региона. Циљ ове манифестације је очување традиције, од обичаја и кулинарских специјалитета до ручних радова. Учесници смотре представили су умеће веза, златовеза, ткања, плетења и шивења, а посетиоци су могли да пробају јела спремна по старим и скоро заборављеним рецептима.

И излагачи и посетиоци сматрају да је ова манифестација добар начин да се негује традиција, али и прилика да се научи нешто ново. Пројектом очувања старих заната у Врњачкој Бањи предвиђено је обучавање младих људи занатским вештинама, а обуку је до сада завршило че-

тринаесторо полазника. Према речима Светлане Трифуновић, председнице Друштва жена Врњачке Бање „Златне нити“, заинтересовано је доста младих који желе да уче и који се враћају традицији, а најмлађа полазница има само једанаест година.

С генерације на генерацију, у Страгарима, код Трстеника, преноси се умеће израде народне ношње. Слободан Миленковић је одмалена радио са оцем, седео за машином и учио, а данас је, како каже, срећан што ће његова унучад можда настави-

ти породични посао. „Златне нити“ и сличне манифестације не само да чувају од заборава народно стваралаштво, већ доприносе разноврсности понуде која може привући туристе. А уз традиционалну гостопримљивост и лековите воде, овакве манифестације су сигуран пут за развој туризма целог краја, каже Драган Глигоријевић, председник Међународног центра за развој и унапређење хотелијерства и туризма Sacen international.

На крају четвородневне манифестације заједнички је утисак да су сви учесници успели да на најбољи начин представе народну ношњу, традиционална јела и обичаје крајева из којих долазе.

Ж. Миленковић

ЖИВОТ ПОД ВИСОКИМ НЕРВНИМ НАПОНОМ

Од апатије до агресије

„Страшно“ и „ужас“. Ван сваке сумње, те две речи овде се у последње време најчешће изговарају. Слушамо их и сами употребљавамо као једини могући коментар на серију су-

многа се боље осећам“, нашла је решење пријатељица.

Да живимо под високим нервним напонам откривају многобројна истраживања, као и подаци Института за јавно

ле елементе – најниже зараде у Европи, скоро милион незапослених, седам милиона кутија бенседина годишње, више од милион регистрованих пиштоља (незванично три милиона ко-

То су убице за које само може да се констатује да им је „пукао филм“, а прави мотиви остану заувек нерасветљени јер починилац на крају сумрачног похода, чије су жртве најчешће чланови уже и шире породице, изврши самоубиство.

Након тога се таблоиди, најжалост и озбиљнији медији, дохвате случаја на најгори и најприземнији могући начин, са мноштвом неумесних или измишљених детаља, чиме се прича вештачки одржава актуелном али и ствара болесна, готово морбидна атмосфера воајерског саучествовања знатижељне јавности у нечијој болести и несрећи.

Правог саосећање нити поштовања према жртвама ту нема. „Емпатија је нестала“, констатовао је поводом медијских злоупотреба догађаја у Иванчи социолог културе професор Ратко Божовић, истовремено упозоривши да предозирање приче о насиљу носи реалну опасност од нове несреће, зато што може да послужи као подстицај. По професоровим речима, имамо слободу медија, али не и одговорност тих истих медија за оно што објаве. Уместо тога имамо конфузију вредности.

Поремећен вредносни систем највише погађа младе. У одсуству правих узора и праве перспективе све што им се евентуално нуди јесу сурови услови сировог капитализма и дословна експлоатација. Лако је замислити како на таквој социо-психолошкој подлози расте фрустрација и како се нагомилана фрустрација с временом претвара у агресију.

Упркос свему предоченом, Србија није изузетак. Напротив. Учесталим масовним злочинима који не спадају у класичан криминал, већ пре у домен психопатологије, приближили смо се моделу вишеструких убистава у суманутом стању какав смо доскора везивали највише за Америку. Последњи такав случај запањено је свет крајем прошле године, уочи Божића, када је у основној школи у Њутауну хицима из пиштоља 20-годишњак усмртио 20 ђака и шест наставника. Двадесет седма жртва био је он сам.

Д. Драгић

Број особа са менталним поремећајима у Србији је у непрекидном порасту, сваки четврти грађанин оптерећен је страхом, а сваки десети бори се са нападима панике

манутих догађаја којима смо напросто заплъснути, а за које ни стручњаци нису у стању да понуде ишта више од начелног тумачења.

А у начелу, и лаицима је јасно да је то што је Велика Иванча 9. априла постала место на светској мапи великих злочина, а име једног њеног житеља, до тада обичног, мирног грађанина, ушло у главне вести светских медијских кућа, знак да нешто дебло није у реду ни са нама, нити с друштвом у којем живимо.

Није, наравно, у питању само ова једна трагедија. Нема дана а да нас у медијима не сачека нека нова грозота, кроз приче о породичним обрачунима, разбојништвима, удесима, несрећама. Толико тога има да је човека просто страх да отвори новине. „Од вести на телевизији слушам само најаве, а у новинама прескачем црну хронику и

здравље објављени у свим гласилима. Сада ћемо само на њих подсетити.

Број особа са менталним поремећајима је у непрекидном порасту. Данас их је више од триста хиљада са разним врстама психичких проблема, од депресије, апатије, несанице, фобија, поремећаја у исхрани, деменције или самоубилачких мисли, до експлозивних фрустрација, испољавања агресије и насиља.

Посебно је уочљив скок од 13 одсто после бомбардовања НАТО, па чак петина становника пати од посттрауматског стресног синдрома. Сваки четврти грађанин оптерећен је страхом, а сваки десети бори се са нападима панике.

То су врло узнемирујући показатељи који говоре о Србији као „ментално запуштеној земљи“, како резигнирано закључују психолози. Додајте томе оста-

мада оружја), епидемијске разmere оболевања од карцинома, бесперспективност младих, беспомоћност и разочараност старих, и добијате слику земље „у којој је све могуће и у којој можете остати нормални само ако нисте нормални“ (цинични опис ситуације из деведесетих).

Ма како је, када је реч о учесталости и бруталности злочина, тешко игнорисати сличности између данашњих тешких година и ратне деценије на крају 20. века, још теже је предвидети суштинску и најозбиљнију разлику.

Онда су главни актери криминалних рубрика били они који тамо природно спадају, ликови из подземља, припадници банди, ратни злочинци и профитери, а данас су то махом породични људи, без полицијског досијеа или криминалне прошлости.

Пензије из неког другог света

У великим компанијама директори примају милионе евра и кад престану да раде

О пензијама се данас говори углавном као о примањима која не гарантују животни стандард који је неко имао пре него што је престао да ради. И као о фискалном терету држава у сваком крају света.

Постоје, међутим, и пензије „из неког другог света“, које су сасвим другачије од поменутих. Пензије које су гаранција доживотног луксуза. И чије своте измичу сваком рационалном вредновању.

У свим тржишним економијама одавно се, наиме, говори о растућим неједнакостима између запослених у менаџерској класи. Судећи по анализи коју је објавио познати недељник „Шпигл“, то је случај и у Немачкој, упркос томе што њен систем знатно више од других развијених економија, уз уважавање закона тржишта, води рачуна и о интересима запослених, и где су представници синдиката по закону заступљени у надзорним одборима.

Али то није спречило велике аномалије. Док су недавно на нивоу Европске уније усвојени неки прописи који би требало да промене механизам одлучивања о платама главних корпоративних директора и њихова примања бар донекле умање, пажњи је измакло оно што досад није добијало публицитет: њихове исто тако претеране пензије.

Ево неколико примера које је обелоданио „Шпигл“ а који су, чак и из перспективе наших највиших пензија, просто за неверицу.

Овај магазин текст је започео изношењем случаја три бивша директора железаре „Тисен

Круп“, која је прошле године евидентирала губитак од пет милијарди евра (није дакле у невољама само Смедерево). Они су отпуштени због лошег руковођења, дакле као главни кривци за губитке. „Шпигл“ није много спекулисао да ли ће наћи нови посао или неће, али је изнео да им то уствари није толико ни важно (ако се, наравно, изузме повређена им сујета). По менаџерским уговорима које су имали, они ће бити изузетно добростojeћи пензионери: двоји-

це Дитер Цече, главни директор „Дајмлера“ (произвођача мерцедеса), у чијем уговору пише да ће му компанија обезбедити пензијски фонд од 39,6 милиона евра, односно годишњу пензију од милион и педесет хиљада.

Његов колега из „Фолксвагена“ Мартин Винтеркорн мораће да се задовољи скромнијим пензионерским примањима од „само“ 23 милиона, при чему неће лоше проћи ни његови помоћници. За шефа „Људских ресурса“, што је титула за директо-

ра ма ће одлучивати акционари, а не само надзорни одбори чији су чланови били солидарни по принципу „ја теби, ти мени“.

Један од разлога зашто су и пензије претеране као и плате, јесте тај што су оне досад измицале пажњи јавности јер се углавном нису помињале као посебна ставка у годишњим билансима. После таласа критика кад је откривено колике су уствари, уследила је и реакција: „Дајмлер“ и „Фолксваген“ су најавили да ће у будућим уго-

ци од њих је загарантовано по 420.000 евра годишње (35.000 месечно), а трећем, који је имао краћи менаџерски стаж, половина од тога.

Уз то, не морају да чекају 67. рођендан као остали Немци да би се пензионисали, на ове пензије могу да рачунају већ од 60. Уговори предвиђају и немиле ситуације ако им се нешто лоше догоди: у том случају њихове удовице би примале 60 одсто пензије, односно 241.000 евра годишње.

„Тисен Круп“ није једини који је великодушан према својим главним људима. То су у још већој мери познати немачки произвођачи аутомобила. Рекордер

ра персонала, пензијски фонд је око 18 милиона.

„Шпигл“ овим поводом констатује да су, кад је реч о личним примањима, корпоративни директори у Немачкој већ прешли праг до којег друштво може да подноси социјалне неправде. Реаговала је чак и канцеларка Ангела Меркел, речима да је ова врста претеривања „неприхватљива у слободном друштву“.

После одлуке донете у Бриселу да се менаџерске зараде уразме, у Немачкој је најављено да ће домаћи закон о томе бити донет после савезних избора који су заказани за септембар. Убудуће, о директорским плата-

ворима ове ставке бити мање, али су зато садашњој гарнитурџи повећане – фондови за ту сврху дефинисани за ову годину у оба конгломерата су за 20 одсто већи него претходне године.

Истовремено, „обични“ запослени, они који раде у администрацији, пројектним бироима и за производним тракама, део својих зарада издвајају у пензијске фондове чија вредност зависи од каматних стопа на тржишту капитала. Ако оне расту, расте и вредност пензија, ако падају, пензије се смањују. Запослени су дакле изложени ризику којег су њихови шефови поштеђени.

М. Бекин

ШЕСНАСТИ АРТ ТРЕМА ФЕСТИВАЛ У РУМИ

Живот других – писма себи

Крајем марта у Руми је, по шеснаести пут, одржана традиционална културно манифестација Арт Трема фест, која је завршена свечаном доделом награда у хотелу „Парк“.

Овогодишњи добитник „Златне маске“ за најбољи ауторски пројекат на 16. Арт Трема фесту је представа „Живот других – писма себи“, дипломски рад студената глуме и режије Академије уметности из Новог Сада у класи професора Никите Миливојевића.

„Златну маску“ за режију представе „Прст“ добила је Ана Томовић, а за улогу у истој представи за најбољу глумицу проглашена је Јасна Ђуричић. Награда за најбољег глумца припала је Ивану Томашевићу за улогу у монодрами „Зоран Радмиловић“.

Плакету за тотал дизајн стручни жири је доделио представи „Раскол Радиона Романовича“ у извођењу позоришта „Добрица Милутиновић“ и театра „Ирена Колесар“ из Сремске Митровице. Представа „Прст“, настала као плод сарадње Хартефакт фонда и Битеф театра из Београда, добила је и „Сребрну маску“, а жири, у саставу мр Мирослав Радоњић, Јован Ђирилов и Борис Чакширан, „Бронзану маску“ је доделио представи „Бревровизија“ Академског позоришта „Бранко Крсмановић“ из Београда.

Поред поменутих, велико интересовање публике на фестивалу у Руми изазвала је и

представа „1,...зарез нешто“, инспирисана текстовима Предрага Матвејевића, у извођењу Независне продукције Кроз прозор фабрика Београд – Ле студио.

Арт Трема фест започео је изложбом Позоришног музеја Војводине „Позорје Лазе Костића“ и приказом издавачке делатности ове установе, а затворила га је „Сцена Ма-

Театролог Мирослав Радоњић четрнаест пута је био члан жирија овог фестивала.

– На сцени су младе и талентоване генерације које треба подржавати и неговати. Ми се налазимо у времену сиромашног позоришта, тако да ове године нисмо доделили награду ни за сценографију, ни за костим – рекао је Радоњић.

Према речима театролога Јована Ђирилова, није била велика разлика међу представама и увек је више квалитета него награда.

Иван Томашевић није крио задовољство што је проглашен за најбољег глумца.

– Дошао сам на идеју да из своје перспективе играм „обрачун“ са Зораном Радмиловићем, у којем га нападам на све могуће начине, да бих на крају признао да сам га много волео – истакао је награђени глумац.

Свих шест представа одиграно је на камерној сцени румског Културног центра, а интересантно је да су на крају сваке уприличени разговори учесника и стручног

жирија са публиком.

Покровитељи 16. Арт Трема феста били су општина Рума, Покрајински секретаријат за културу и Републичко министарство за културу. Координатор и арт директор пројекта био је редитељ Золтан Фридман. **Д. Р.**

Сцена из монодраме „Зоран Радмиловић“

ска“ из Шапца монодрамом „Зоран Радмиловић“.

У оквиру фестивала, одржане су и манифестација „Ноћ позоришта“ и трибина о театарским искушењима и (не)могућностима – позиција 481.

КУД „Невен“ из Руме организовао је недавно смотру културно-уметничких друштава из Србије у чијем саставу наступају само ветерани.

Публика је уживала у кореографијама и ношњи 17 друштава, а ветерани су играли као у најбољим данима. Поред домаћина, наступили су гости из Смедерева, Лазаревца, Нове Пазове, Шимановаца, Добановаца, Салаша Црнобарског, Суботице, Крагујевца, Београда, Падинске Скеле, Сурчина, Батајнице, Сремске Митровице и Обреновца. На смотру су дошли и специјални гости – КУД „Алат“ из Требиња са играма из Херцеговине, и културно-уметничко друштво из Билеће које се представило сплетом из тог краја.

Концерт су отворили Румљани играма из Ужица, а последњи су наступили Обреновчани са сплетом из Шумадије. У великој сали румског Културног центра љубитељи фолклора могли су да уживају и у играма из Мачве, из околине Врања, у гламочком нијемом колу, у буњевачким играма, играма из источне Србије и др.

Након концерта, сусрет чланова 17 културно-уметничких друштава завршен је заједничком вечером, песмом и игром у врдничком хотелу „Термал“. **Д. Р.**

Златне руке Баточине

Пензионери, ученици основних школа са територије општине Смедеревска Паланка, наставници Економско-угоститељске школе „Вук Караџић“ из Велике Плане, као и велики број грађана имали су прилику да у холу Градског позоришта у граду на Јасеници погледају занимљиву етно изложбу под називом „Златне руке Баточине“. Ову веома важну и поучну изложбу заједно су уприличили Општинска туристичка организација и Културни центар Смедеревске Паланке.

– Реч је о непролазној лепоти, саткованој савршеним умећем вредних руку Српкиња, али и љубављу и маштом, коју од заборава чува Удружење „Златне руке Баточине“ из овог места у близини Крагујевца. Циљ удружења је очување српске традиције не само у изради ручних радова, одевних и употребних предмета, већ и у припремању традиционалних јела, очувању обичаја у уређењу животног и радног простора. Чланови су врло надарени и баве се хеклањем, плетењем, сликањем, израдом украса, сувенира, накита, бројаница, одевних предмета. Сваке прве суботе у октобру „Златне руке Баточине“ организују манифестацију „Обредни хлебови“, где се поред обиља традиционалних српских јела излажу и хлебови који кроз историју прате обичаје Срба. Имамо божићни колач, чесницу, васи-

лицу, младенчиће, ускршње и славске колаче, младине погаче, саборник, повојницу – каже секретар овог удружења, пензионерка Косовка Милутиновић.

За очување традиције и за умеће жена из Баточине, које заиста имају златне руке, удружење је добило велики број награда и признања. За допринос развоју предузетништва и занатства добили су „Златну значку“ Занатске коморе Србије, а сребрну медаљу за вез. Прва места за штрикане ра-

дове и за пуни вез освојиле су на манифестацији „Златне нити“ у Врњачкој Бањи, а у Књажевцу друго место за сувенир на приредби „Молитва под Миџором“. Добитнице су и повеље општине Баточина.

Своје рукотворине удружење „Златне руке Баточине“ представило је и у Кухињи старих јела у организацији листа „Блиц жена“, на Сајму туризма у Београду, затим у Алексинцу, Јагодини, Нишкој и Врњачкој Бањи и другим местима.

Сл. Костантиновић

СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ СВРЉИГ

Година рада и дружења

Скупштина Удружења пензионера општине Сврљиг средином априла усвојила је извештај о раду за прошлу и програм за ову годину. У извештају стоји да се радило доста и да је близу хиљаду пензионера, чланова овог удружења, задовољно активностима које се спроводе, почев од тога како је Удружење организовано, преко снабдевања, осигурања, социјалне и здравствене заштите, културе и забаве, сарадње са колегама широм Србије, па до излета и спортских резултата.

Миленко Петровић, председник Удружења пензионера општине Сврљиг, говорио је о учешћу Сврљижана на Петој олимпијади трећег доба и на Сусретима пензионера Нишав-

ског, Пиротског и Топличког округа.

– Све наше активности усмерене су на побољшање услова живота наших чланова. Тако наши чланови добијају пакете Црваног крста Сврљига, а већина користи бесплатан аутобуски превоз на територији општине.

За чланство смо на кредит обезбедили 307 тона угља и 377 килограма пецива, а наш посебан задатак је појачан рад у месним организацијама, чешћи састанци и боља сарадња са структурама у месту и локалној самоуправи да би се проблеми брже решавали – истиче Петровић.

Пензионерима су посебно била важна дружења у Клубу, као и многобројни сусрети са колегама из Зајечара, Лесковаца, Димитровграда, Ниша, Књажевца, Бољевца, Мерошине, излети до Бабиног зуба, Врњачке Бање, околине Димитровграда, Завојског језера, и обилазак културних знаменитости општине Сврљиг. Из Сврљига је потекла иницијатива за покретање забавног програма „И пензионери имају таленат“, а ова манифестација већ кружи југом Србије и шире. Сврљички пензионери су добри шахисти и учествују на многим турнирима.

Све одлуке на Скупштини донете су једногласно, а усвојен је и предлог да се формира актив жена при Удружењу пензионера општине Сврљиг. **С. Ђорђевић**

БРУС

Ослобођени плаћања закупа просторија

Удружење пензионера општине Брус је, одлуком Општинског већа, у наредне две године ослобођено плаћања закупнине својих просторија. По речима председнице, Наде Блажић, и секретара Удружења, Радоша Миљојковића, новац који је до сада уплаћиван за закуп просторија биће усмерен за помоћ члановима Удружења. У Удружењу пензионера општине Брус захваљују свим члановима Општинског већа на разумевању и помоћи.

Н. М.

КУРШУМЛИЈА

Помоћ за 400 пензионера

Најугроженији чланови Општинске организације пензионера у Куршумлији, њих 400, до краја априла добило је по хиљаду динара једнократне помоћи.

– Настављајући акцију помоћи најугроженијим члановима, пензионерска организација у овој топличкој општини обезбедила је 400.000 динара за 400 својих пензионера. Ово је прва од укупно три помоћи које ће добити пензионери са најнижим примањима до краја године – најавио је председник ове организације, Владимир Јаковљевић.

Месни одбори су евидентирали чланове који су најугроженији, а помоћ је иста и за оне на градском и на сеоском подручју.

Иначе, Општинска организација пензионера у Куршумлији има две хиљаде и 750 чланова.

Ж. Д.

ШИД

Активности инвалида рада

Општинска организација инвалида рада Шид са четири месне организације, у Ердевику, Адашевцима, Соту и Шиду, окупла 260 чланова.

Осим набавке огрева и намирница, главне активности овог удружења су и организација излета и одмора за чланове, културно-уметничких манифестација и заједничких дружења.

Марија Чикарић, председница ОИР Шид, истиче да су недавно организовали 21. по реду манифестацију „Маскенбал и колачијада“, на којој су биране најлепша маска, најбољи колач и најукуснија штрудла. Манифестацију је помогла и локална самоуправа, а осим инвалида рада из Србије, у манифестацији су учествовали и гости из Хрватске и БиХ.

У плану излета активних Шиђана је и одлазак на Првомајски уранак у Лозницу, а Карољ Виг, председник МОИР Ердевик, каже да они планирају и излет у бању Дворови и у етно село Станишиће, у БиХ.

Д. К.

СВРЉИГ

Акција „Ви сте на потезу“

Удружење жена „Етно форум“ Сврљиг сваке среде у просторијама Шах клуба у овом месту окупља ромску и српску децу на часове шаха и дружење. Ова акција под називом „Ви сте на потезу“ траје скоро две године с циљем да се заједничким напорима ромска деца социјализују. Програмом је обухваћено десетак српских и ромских малишана. Осим о шаху, током дружења се разговара о оценама у школи, породици, љубави, и стичу се нова искуства.

За своје успехе деца добијају поклоне од спонзора и од Удружења. За ускршње празнике планирана је акција украшавања и продаје јаја, а сав новац од акције остаће деци.

– Овакве активности треба да трају док деци буде потребно – каже Јелена Радојковић, председница Удружења жена „Етно форум“ Сврљиг – јер је акција прерасла у нови начин живота.

С. Ђ.

КИКИНДА

Шести скуп некадашњих бригадира

И овог априла, шести пут узастопно, у Кикинди се састала велика група учесника некадашњих омладинских радних акција које су се организовале широм ондашње Југославије.

Пензионери, некадашњи акцијаши, испред бине у тадашњем омладинском насељу у Кикинди

Стари акцијаши, сада пензионери, дошли су из Македоније, Словеније, Босне и Херцеговине и Србије.

У Кикинди је у неколико наврата било омладинских градилишта и овај град указује гостопримство бригадирима који на тим окупљањима оживљавају успомене на дане своје младости и прегалаштва. За ове догађаје и сусрете заслужно је Удружење „Дора“, а некадашњим акцијашима придружили су се на делу и садашњи млади волонтери који тврде да их традиција добровољног рада инспирише. Волонтери кажу да су им узор некадашњи бригадири.

С. З.

РУМА

Мирис михољског лета

Геронтолошки центар „Срем“ представио је недавно четврту збирку песама и прозних радова који су проглашени за најбоље на литерарним конкурсима за 2011. и 2012. годину.

У збирци „Мирис михољског лета“ налазе се радови корисника геронтолошких центара и домова за стара лица са подручја Србије.

Како је речено на промоцији у Руми, аутори су велико животно искуство преточили у своје радове и књигу препуну топлине.

– У песмама се као тема често јавља живот, који се пореди са каменом, што је уобичајено у нашој поезији и прози. У збирци има и стихова који говоре о самоћи, о

љубави и мртвој драги – истакла је професорка књижевности Биљана Николић, која је била председница жирија на литерарним конкурсима.

Д. Р.

ЧАЈЕТИНА

Брига о здрављу пензионера

Општинска организација пензионера Чајетина 8. и 9. априла ове године је организовала здравствени преглед својих чланова. Преглед, који је обухватао мерење крвног притиска и нивоа шећера у крви и контролу вида, организован је поводом 7. априла, Светског дана здравља.

Екипа која је мерила крвни притисак и ниво шећера дала је препоруку за даље лечење тамо где је било потребе, а очни лекар је вршио прегледе и прописивао наочаре које ће чланови моћи да плате у четири рате.

Прегледано је више од 200 пензионера, који су ову акцију оценили као изузетно успешну. Због великог интересовања чланова општинска организација Чајетина ће организовати преглед вида и у октобру.

М. Ј.

ВАЉЕВО

Хуманост на делу

Секција добровољних давалаца крви Удружења пензионера Ваљева прикупила је последњег мартовског викенда 25 боца драгоцене течности. Редовна годишња акција организована је у просторијама Клуба пензионера, а на позив најстаријих суграђана одазвали су се даваоци крви из Полицијске управе и Ватрогасне јединице Ваљева који су допринели успеху акције. Интересовање добровољних давалаца за учешће у акцији било је знатно веће, али је више пријављених одбијено због здравствених разлога. Секција добровољних давалаца крви Удружења пензионера Ваљева веома је активна, редовно организује овакве акције, а учествује и у акцијама које организују друга удружења.

О. П.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Није ми јасно

Читам „Глас осигураника“ од 15. 4. 2013. године у којем се, у тексту „Помоћ добили и београдски пензионери“, наводи ко, од кога и како ће и у 2013. години од града Београда и од Републике Србије примити новчану помоћ за пензионере и у којем износу. Објашњење је неприхватљиво за одређени број пензионера, јер они не само да нису примили никакву помоћ од Републике, већ су од града Београда примили само 1.000 динара?! Као доказ ове тврдње, наводим свој лични пример.

Наиме, 30. 11. 2011. године стекао сам право на инвалидску пензију (ИК-а од 26. 7. 2012), и то у износу од 7.013,73 динара (сада 7.400) који примам од октобра 2012. Заједно са почетком редовних месечних примања исплаћен ми је и припадајући износ од 1. 12. 2011. године. У новембру 2012. године попуњавам захтев за помоћ РФ ПИО, Служба Филијале за град Београд I, на који ми је одговорено Извештајем од 26. 12. 2012. да немам право на помоћ јер пензија није била у исплати за први део августа 2012. Како није? Да ли овакво образложење може бити прихватљиво ако сам остварио пра-

во на пензију од 30. 11. 2011? Међутим, немало сам се изненадио када сам у децембру 2012. од града Београда примио, као четврту рату помоћи, 4.000 динара, али сам се још више изненадио када сам у априлу 2013. године од истог органа примио само 1.000 динара, уз образложење да ће 4.000 динара исплатити Република. У вези с овим обраћао сам се на више адреса, али без успеха.

Зато овај допис упућујем као молбу да ви покушате доћи до правог одговора, јер сва досадашња образложења стварају само забуну. Молим за савет коме да се обратимо да добијемо истинит одговор и да ли се можемо надати накнадној исплати од Републике, како кажу представници градске управе.

Уз дужно поштовање, срдчан поздрав.

Вељко Жигић, Београд

Редакција: Средства опредељена за ову намењену одвојена су према броју корисника пензије са њим износом који су били у исплати на дан 24. 8. 2012. године. Овај списак се није проширивао корисницима који су накнадно добили решење о пензији и накнадно исплаћени, иако им је припало право на пензију пре 24. 8. 2012. године. Нажалост, и Ви се налазите у тој групи и немате право на исплату ове помоћи.

Некад и сад

Социјално осигурање у ФНРЈ

Законом о социјалном осигурању радника, намештеника и службеника из 1946. године уведено је државно социјално осигурање, засновано на принципу финансирања средствима доприноса које плаћају послодавци и запослени, а држава је била гарант права, односно давања из овог осигурања. Носилац осигурања био је Државни завод за социјално осигурање (правно лице са карактеристикама самосталне службе), а држава је преко Министарства рада руководила и вршила надзор над радом Завода. Његов централни орган била је Дирекција (без директног контакта са осигураницима). Филијале су биле организоване на територијалној (за послове спровођења осигурања за све категорије осигураника) и професионалној основи (за послове спровођења осигурања оних радника који су, с обзиром на организацију њихове службе, чинили јединствену организациону јединицу на читавом државном подручју). У филијалама су обављани по-

слови са осигураницима у вези са спровођењем осигурања за случај старости, изнемоглости и смрти, несреће на послу и у области додатка на децу. Послови у вези са осигурањем за случај болести, трудноће и порођаја били су пренети на експозитуре где су се радили и послови у вези са подношењем пријава на осигурање и посредовања у спровођењу рентног и пензијског осигурања. Постојала су и повереништва која су спроводила одлуке филијала и експозитура.

Извор: www.sindikats.rs

Остваривање права из ПИО

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање основан је Законом о ПИО ради остваривања права из ПИО и обезбеђивања средстава за остваривање тих права.

Фонд осигурава на пензијско и инвалидско осигурање сва лица која су по Закону обавезно осигурана и која су се укључила у осигурање, било да је реч о запосленима, осигураницима самосталних делатности или пољопривредницима; утврђује основице за плаћање доприноса у складу са Законом; обезбеђује наменско и економично коришћење средстава; обезбеђује непосредно, ефикасно, рационално и законито остваривање права из ПИО и друго. На функционалном и територијалном принципу образоване су организационе јединице Фонда: Дирекција Фонда, Покрајински фонд у Новом Саду, Служба Дирекције Приштина, 35 филијала, 13 служби филијала, 121 испостава.

Према подацима из децембра 2012. године, Фонд има око 2,5 милиона осигураника (запослених два милиона, самосталних делатности 315.000 и осигураних пољопривредника 172.000). Подаци из фебруара 2013. показују да има око 1,7 милиона пензионера (1,4 милиона из редова запослених, 67.000 самосталних делатности и 214.000 пензионисаних пољопривредника).

Извор: www.pio.rs

J. O.

Услов за пензију

? Златко Радмановић, Штубик: Молим да ми објасните када стичем право на пензију по досадашњем радном стажу и да ли могу да уплатим недостатак радног стажа или да ми држава уплати на основу дуга за неисплаћене плате у износу од 221.873 динара, по судском решењу од 22. 3. 2007. године. Рођен сам 12. 7. 1953. године. У радном односу сам био 34 године и 7 месеци, а две године сам био на бироу рада са новчаном накнадом. Од 5. 12. 2009. године живим без икаквих примања, са болесном супругом. Био сам запослен у „Житомлину“, Неготин, који је продат.

Одговор: Ви, нажалост, ни са две године стажа проведене на евиденцији код Националне службе за запошљавање немате 40 година стажа осигурања, па ни када би садашњи власник „Житомлина“ исплатио неисплаћене зараде, као и доприносе за ПИО. Ове, 2013. године Ви пуните тек 60

година живота, што није довољно за осигураника мушкараца који има мање од 40 година, а више од 15 година стажа осигурања. Вама је потребно да навршите 65 година живота, а то је тек 2018. године. Наравно, ово све под претпоставком да се законски прописи у овом смислу не промене.

Повраћај новчане накнаде НСЗ

? Јанко Јанковић, Ћуприја: До маја 2006. године био сам службеник Министарства одбране и тада сам проглашен технолошким вишком, па сам своја права потражио на суду и код Националне службе за запошљавање, где сам био укупно 32,5 месеци са правом на новчану накнаду и уплаћивање доприноса за ПИО. Крајем 2009. године због трајног губитка радне способности отишао сам у инвалидску пензију. За то време сам добио и судски спор да је отказ био незаконит и пресудом је послодавац у обавези да ми исплати 40 заосталих плата, као и све доприносе за ПИО за тај период (од престанка радног односа до одласка у инвалидску пензију). Да ли сам у обавези да НСЗ вратим новчану накнаду и све доприносе који су уплаћени за 32,5 месеци и да ли ће НСЗ да поништи тај стаж осигурања? Како да дођем до обрасца М-4 да ми је послодавац уплатио допринос по извршној судској пресуди за период од 40 месеци и коме и којом документацијом да се обратим за промену решења о пензији?

Одговор: По правоснажности наведене пресуде, Ваш бивши послодавац би требало да Вама исплати зараде, а Фонду ПИО доприносе за период до Вашег одласка у инвалидску пензију. Фонд би по добијању пријаве на осигурање и М-4 обрасца пријавио Националној служби за запошљавање да је дошло до промене у осигурању, на основу судске пресуде. Тада ће НСЗ одлучити о томе да ли ће преиначити своја решења. У зависности од тога решиће се и питање

повраћаја исплаћене накнаде. У сваком случају Ви ћете морати да контактирате НСЗ и сагласите се око повраћаја исплаћене накнаде. Стаж осигурања признат од стране НСЗ биће поништен, регистроваће се зараде исплаћене по пресуди суда и одредити нов износ инвалидске пензије. Ваше право је да тржите извршење по правоснажној пресуди суда од Министарства одбране где сте радили, као и одређивање новог износа инвалидске пензије од Фонда ПИО.

Ко има право на помоћ

? Н. Н., Београд: Добила сам решење у коме ми се признаје право на инвалидску пензију од 30. 5. 2012. године. Решење сам примила тек у септембру 2012. године, а у октобру су ми исплаћене све пензије уназад. По решењу примам минималну пензију у износу од 12.645 динара. Да ли ја

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

имам право на помоћ, такозвану тринаесту пензију у износу од четири пута по 4.000 динара?

Одговор: Када је Влада Републике Србије донела одлуку о исплати помоћи за пензионере који имају пензију нижу од 15.000 динара, средства која су одређена за ову намену одвојена су према броју корисника пензије са нижим износом који су били у исплати на дан 24. 8. 2012. године. Тада је направљен списак оних који имају право на наведену помоћ и овај списак корисника пензије

се није проширивао корисницима који су накнадно добили решење о пензији и накнадно исплаћени, иако им је припадало право на пензију пре 24. 8. 2012. године. Нажалост, и Ви се налазите у тој групи пензионера који су решење о пензији добили после августа 2012. године, па без обзира на то што Вам право на пензију припада од 30. 5. 2012. године, немате право на исплату ове помоћи.

Снижење старосне границе

? Миодраг Алексић, Зајечар: Отишао сам у делимичну пензију 1. 2. 2009. године. Од правне службе фирме добио сам потврду у којој се наводи да имам седам година бенефицираног радног стажа и да са навршених 56,5 година, тј. 23. 4. 2011. године могу да остварим пуну пензију. Међутим, када сам отишао у ПИО да поднесем захтев, рекли су ми да имам шест година бенефицираног радног стажа и да морам да сачекам још једну годину. Почетком априла 2012. године поново сам поднео захтев, на који сам добио одговор да сада имам четири године бенефицираног радног стажа јер се у међувремену променио закон. Молим да ми одговорите да ли накнадне промене закона могу да утичу на остваривање права на пензију ако је неко већ започео процес.

Одговор: У Вашем случају се не ради о дужини стажа са увећаним трајањем, већ о снижењу старосне границе према бенефицираном стажу који сте остварили док сте били у радном односу. Ваш бенефицирани стаж се није уопште мењао, али пропис из ПИО који говори о такозваном снижењу старосне границе мењао се 1. 1. 2011. године. По овом измењеном пропису потребно је да осигураник проведе знатно више времена радећи на пословима са увећаним трајањем него по пропису који је био на снази до 1. 1. 2011. године. Конкретно, за увећање стажа 12/15 по ранијим прописима је било потребно две године и шест месеци провести

на тим пословима да би се старосна граница снизила за једну годину. Од 1. 1. 2011. за исто увећање стажа потребно је на тим пословима провести четири године да би се старосна граница снизила за једну годину. Што се тиче примене прописа, одувек су се примењивали прописи који важе у моменту остваривања права из ПИО. Тачније, Ви нисте остварили право на пензију 2009. године када Вам је престао радни однос, тада сте остварили само право на накнаду у висини 50 одсто инвалидске пензије, а право на старосну пензију остварићете када за то буду испуњени законски услови из Закона о ПИО који у том тренутку буде у примени.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ПРАЗНИК РАДА	СТВАРНЕ ЧИЊЕНИЦЕ	МУШКО ИМЕ	СЛЕПИ МИШ, ЉИЉАК	ПРЕДЛОГ: ПОЗАДИ	КОЖНИ НОТЕС	ГРАД У РУМУ- НИЈИ
СИТНА ЗЕМЉА, ПРАХ							
КОНТРОЛОР							
ГЛАВНИ ГРАД ПОЉСКЕ							
ГРАД У ИРАКУ					28. И 5. СЛОВО ЂИРИЛИЦЕ ЦИНОБЕР		
РАНИЈИ ФИЛМСКИ РЕЖИСЕР, ВАТРОСЛАВ							ВРСТА РИБАРСКЕ МРЕЖЕ
УЗВИК ВЕСЕЉА			ЖЕЛЕЗНИЧКИ КОЛОСЕК АУТОМАТ. МАШИНА				
УЗРОЧНА СВЕЗА				РЕКА У ЕГИПТУ ПЛ. МАСИВ У АЗИЈИ			
СИМБОЛ ФОСФОРА		ЗЛО, РЂАВО ДЕТАЉАН СПИС					
АРАПСКИ ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТ						ОЗНАКА ЗА ВОЛТ ЗЕМЉОРАД- НИК	
КАТАЛОН. ПИСАЦ, ГАБРИЕЛ							МАЈСТОР ИЗРАДЕ ЧАРАПА (МН.)
УНИШТАВАЧ							
НАРОДНА БАНКА (СКР)			КРПА, ДРОЊАК СРЕДСТВО УМИРЕЊА				
ОСТРВО У ЕГЕЈСКОМ МОРУ				ОТПАДАК ОД СЕНА МАЛИ СОЈАК			
АМЕРИЧКИ РЕЖИСЕР, ХАРОЛД					СИМБОЛ РАДИЈУМА ТИХИ ГОВОР		
ИМЕ ГЛУМЦА БАЈЉА						ОЗНАКА ЗА ПОНД ЕКСПЛОЗ. ТЕЛО	
ПУСТИЊА У ЧИЛЕУ							
ОЗНАКА НЕМАЧКЕ		ЈУЖ. АМЕР. ПАПКАР ОЗНАКА ЗА ТРСТ					
СТАНОВНИК АТИКЕ							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	СВЕТОМИР ОДМИЛА						ГЛАС ОСИГУРАНИКА

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: стаклар, коприва, ирит, лн, фас, кич, ин, боје, с, врсар, терет, и, тамос, сателит, ет, нана, рим, цак, узао, кс, мантиса, мирза, т, ребро, алиса, с, база, ек, анатема, камилар

Брана Николит

Доскоци

За мене писана правила не важе. Ја сам неписмен.
На корак до циља, ушли смо у раскорак.
Била је жена мојих снова. А онда сам се пробудио.
Ко каже да је код нас опала куповна моћ. Продавци магле имају пуне руке посла.
Победићемо силе мрака. Чим нам сване.
Тражио сам посао и изгубио здравље.
Нико ми не иде на живце. Немам их више.
Чим лансирамо високо мишљење о себи, свет нас спусти на земљу.
Небески народ се све теже сналази на земљи.
У трци са временом, изгубили смо штоперницу.
У промашајима смо постигли пун погодак.
Нису нам баш свуда ствари нерешене. У фудбалу губимо све утакмице редом.
Раде Ђерговић

Молим за реч

Куце су слатке кад су мале, маце су слатке кад су мале, једино је пензија слађа кад је велика.
Успевам да живим од пензије. Очекујем позив у Лигу шампиона.
Више не могу да се похвалим како ми је стандард сјајан. Прошао је први април.
Телевизија је толико пута репризирала „Бољи живот“ да грађани Србије не могу да се снађу у толиком благостању.
Ако нам је шанса пољопривреда, хајде да што пре извеземо „Фарму“.
Шта вреди што је здравље највеће богатство, кад у нашем здравству нема пара.
У Београдским електранама раде неки искључиви ликови. Мало, мало па нам искључе грејање.
Пензију потрошим док се окренем, па сам дефинитивно престао да се окрећем.
Дејан Патаковић

Миленко Косановић

Да ли сте знали ...

– да је хенеси ве-
ном ГТ најбржи се-
ријски аутомобил
на свету? Са 427,3
километара на час,

постигнутих у фебруару ове године, преузео је титулу најбр-
жег серијског аутомобила од бугатија вејрон спорт, који је др-
жао досадашњи рекорд од 415 км/ч.

– да је тојота коро-
ла најпродаванији
аутомобил на свету
у историји аутомо-
билске индустрије?

Овај Тојотин модел представљен је још давне 1966. године и
од тада до данас продато је више од 39 милиона комада 11 ге-
нерација овог аутомобила. Тражећи напогодније име којим ће
нови модел представити у свету, у Тојоти су изабрали назив ко-
рола, пореклом од латинског „круна од цвећа“, с надом да ће
ово возило симболизовати процват аутомобилског тржишта.

– да се на листи десет најпродаванијих модела у аутомо-
билској историји налазе чак по три модела форда (форд Ф,
форд ескорт, форд модел Т) и три модела фолксвагена (голф,
битл – буба и пасат). На листи најпродаванијих су, поред тојо-
те короле, и два модела хонде и шевролет импала.

– да је крајем јануара
ове године компанија
W Motors из Уједиње-
них Арапских Емирата
представила на ауто-
салону у Катару најску-
пљи аутомобил на све-
ту – ликан хиперспорт.

Овај аутомобил, чија је максимална брзина скоро 400 км/ч,
биће произведен у свега седам примерака по цени од 3,4 ми-
лиона америчких долара по комаду. Олакшавајућа околност
за овако високу цену јесте коришћење луксузних материјала
– дијаманата, злата и платине, при обликовању његове спо-
љашњости и унутрашњости.

– да је bugatti
type 57SC atlantic
из 1936. најскупљи
појединачни при-
мерак аутомоби-
ла на свету који је
недавно на једној
аукцији постигао цену између 30 и 40 милиона америчких до-
лара? Данас се зна за три примерка овог олдтајмера (само
четири су и произведена), а bugatti type 57SC atlantic и даље
се сматра најлепшим класичним аутомобилом на свету.

Ука и бука

После велике уке и буке око млека, закључили смо: није ва-
жно какве су боје краве. Важно је да је млеко бело, са минимум
афлатоксина.

**Када бисмо почели да сабирамо све што дугујемо, могли
бисмо да се одузmemo.**

Живот је чудна математика. Године знају да буду дуге а век ве-
ома кратак.

**Не волим статистику. И без ње нам је превише тога по гла-
ви становника.**

Тек сад видим да нисам био паметан. Превише сам попуштао.

**Од плате, поготово од пензије, не може да се живи. Али у
дане кад их примимо, сви живнемо.**

Корисно је читати лепу литературу. Читајте за време школова-
ња и одмора. Остало време искористите да зарадите за живот.

**Код нас је давно прошло време царевања. Због тога нам
ум и није на цени.**

Благо нама. Квалитетног и свежег меса још имамо. У рекламама!

**Оштар језик не може да убије. Али од тешких и увредљи-
вих речи много дуже се крвари.**

Извините што сам вас узео на зуб! То је једини који ми је пре-
остао.

**Читавог живота претили су ми разним казнама. Како би
било лепо када би нам понекад запретили наградама.**

Немојте да вас је брига шта ће бити после вас. Могли бисте се
поново родити.

**Недавно смо имали кризу са лековима. Криза смећа још
траје.**
Милош Милић